

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Інститут інноваційних освітніх технологій
Інститут розвитку освіти

БІЛИЙ ГОЛУБ

*Альманах
творчості юних літераторів*

КИЇВ
2021

УДК 82-1(059)

Інститут розвитку освіти Національного авіаційного університету:
Альманах поетичної творчості юних літераторів «Білий голуб»,
упоряд.: Петровська Т.В. – Київ, 2021. – с. 128

*До альманаху увійшли найкращі вірші учнів та студентів –
учасників Всеукраїнського поетичного конкурсу «Білий голуб»*

Київ, НАУ, 2021

***Шановні переможці та призери
Всеукраїнського поетичного конкурсу
«Білий голуб» – 2021!***

Від Національного авіаційного університету сердечно вітаю вас із виходом нового альманаху юних літераторів «Білий голуб», який об'єднав учнів, студентів, учителів, викладачів та батьків!

Альманах допомагає нам зазирнути в глибину образного слова, відкриває красу світу, розповідає про важливі події у житті українського народу та додає віри у світле майбутнє.

Хай кожен день приносить вам радість творчості, а кожна сторінка збірника дарує хвилини незабутніх вражень, насолоди та хвилювання. Образне слово яскраве і емоційне, розвиває та захоплює.

Із вдячністю відзначаємо членів журі, організаторів, учителів, викладачів та керівників гуртків, які сприяли проведенню Всеукраїнського поетичного конкурсу «Білий голуб».

Щиро бажаємо учасникам конкурсу натхнення, невичерпного оптимізму, витримки, віри в себе, впевненості в завтрашньому дні, високих результатів, волі до перемоги задля процвітання рідного краю на славу України!

З повагою

***Максим ЛУЦЬКИЙ, ректор НАУ,
доктор технічних наук, професор***

ГОЛУБ МИРУ, ЛЮБОВІ, СНАГИ І ТВОРЧИХ ЗВЕРШЕНЬ

Що найперше порадувало нас у Всеукраїнському поетичному конкурсі «Білий голуб»? Те, що за умов лютого коронавірусу учнів і студентів країни зацікавив конкурс, в якому взяла активну участь молодь з багатьох областей України. Найактивнішими показали себе ентузіасти з Київської області і Києва, а також з Волинської і Херсонської областей, представники яких стали переможцями і призерами. Серед тих, які завоювали друге або третє місце та відзначені заохочувальними дипломами, – учасники конкурсу зі Львівської, Житомирської, Одеської, Харківської, Тернопільської і Чернігівської областей, студенти Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова (Київ), Національного авіаційного університету (факультет міжнародних відносин, кафедра журналістики).

Особливо, з зачаєною тривоگوю, ми чекали, щоб довідатися, що найбільше турбує сучасну молодь, чим вона цікавиться, що поетизує змолоду. Тут традиції продовжуються з попередніх конкурсів. Найбільше творів, причому найсердечніших – це вірші про рідну маму, в якій для дитини вміщується весь світ і все найкраще, що в ньому є – від маминої ласки, її чарівних очей, невтомних рук до вишиванок на ній і на її дітях. Також особливі симпатії і любов виявляють учні у віршах про батька чи старшого брата, що ціною життя захищають Україну в Донецькій і Луганській областях та в окупованому Криму.

Серед проблем, які не минають дітей, учасників конкурсу, – це проблеми захисту і зміцнення України, що починається з рідного села, міста, околиці чи рідного дому. Приємно усвідомлювати, що діти починають розуміти проблеми, що стосуються повсякденного спілкування рідною мовою.

Їхні міркування суголосні новому Закону України про захист державної української мови, який у першу чергу піддається інформаційній війні з РФ, де сотні українських шкіл ще в 30-х роках ХІХ століття для мільйонів тамтешніх етнічних українців закрили, де нині немає жодної державної української школи. Добре, що діти розуміють, що є мова - є нація, нема мови - нема нації.

Власне, весь спектр стосунків дітей - між собою, з рідними, друзями, з рідною природою, навіть з птахами і тваринами, поетизується. А у старшокласників і студентів чимало ліричних творів про найсвітліше почуття – кохання. І це добре.

Чимало конкурсантів журі відзначило спеціальними дипломами. Зокрема, за патріотичну і громадянську лірику відзначено вісім учнів з Київської, Черкаської і Чернігівської областей, дипломи за прагнення по-філософськи осмислити життя заслужили дві учениці з Київської і Херсонської областей. Двох школярок із цих країв захоплює пейзажна лірика. Дуже приємно, що відзначено за оригінальність форм і образність творів, (це дуже важливо у розвитку поезії), ученицю з Харківщини, а також і кількох із Херсонщини. Найбільше дипломів було вручено за ліричність поетичних творів, аж дванадцять – їх були удостоєні учні Києва, Київської і Хмельницької областей. Оригінальним дипломом за фольклорні мотиви нагороджено Крамар Марину, вихованку Обухівського міського центру творчості дітей, юнацтва та молоді «Романтик» у Київській області.

Проаналізуймо творчість найвище оцінених учнів і студентів, які зайняли перше і друге місце у цьому Всеукраїнському поетичному конкурсі «Білий голуб».

Провідна тема творів учнів – поетичні акценти на вузлових моментах героїчної історії України з прив'язкою до рідного краю, місць подій. Як це в учня 8 класу Турівського НВК «ЗОШ І – ІІ ступенів – дитячий садок» Цимбала Олега. «Я народився в славному селі: Таке одне із тисяч в Україні. Воно колись Міхновського дало, Щоб той промовив світу: «Ми – єдині!» Тут жив Маркевич, звідси Колодуб, Відомий композитор України». Йдеться про Миколу Маркевича – українського історика ХІХ століття. Якщо поет додає,

що Турівку відвідав Тарас Шевченко, то захотілося прочитати історію цього села, що я і зробив та був радий, що довідався про село і про народженого тут плідного поета XVIII століття Мусія Кононенка, який підтримав на вирості видатного діяча українського визвольного руху Миколу Міхновського. Ось де щастить народитися, ось про що слід писати! Заслужене перше місце в конкурсі!

Подавши вірші у мережеві яскравих вишивок, мов вишила добірку віршів, Бреус Злата – учениця 9 класу з ОЗО Миронівський академічний ліцей № 3. Радий приєднатися до оцінок з ліцею: «Її поезія душевна й емоційно витончена. Поетичні рядки свідчать про тонке сприйняття світу, про небайдужість до всього, що оточує людину. Вірші Злати порушують актуальні проблеми сучасності, змушують задуматися над доленосними питаннями. У них є щось особливе, виражене через поетичний світогляд і притаманний їй індивідуальний стиль. Оскільки події в країні дуже хвилюють ученицю, тому й більша частина її поезій має виразне громадянське звучання. Недавно Злата відкрила для себе Івана Франка». Вона узріла у Франкові Прометея, що міг долати сирітство, тюрми, підкуп, болі.

Читаю вірші Марії Бахтіярової, з 6 класу Харківської гімназії № 23, і пригадую пораду в'язня ГУЛАГу – поета Микити Годованця, що радив мені в 17 літ писати тоді, коли щось дуже болить, дивує чи смішить, коли не можеш не писати. За такою порадою Марія немов і пише, аж серце стискається. Болить їй окупований Донбас: «Болить мені, зі сходу я, з Донецька». Живе надіями: «Голос рідного міста мені Невгамонний приніс вітерець - Я почула, він тихо сказав: «Повертайся. Сумую. Донецьк». Та світліє душа, коли читаю: «На мить застигну, очі підведу, Скажу: «Який ти красень, Харків!» І з усмішкою на вустах піду»...

Лагановська Катерина, з 9 класу з НВК Гімназії № 14 імені Василя Сухомлинського. Луцьк полюбає білий вірш, в якому брак рим і розділових знаків, зате, вочевидь, на її думку ця форма дає більше простору для гіпербол, підтекстів, олюднень природних явищ, безперевного плину чуттів і вражень, коли лірична героїня

прагне «Злетіти до дна» чи коли «нерви заплітаються, вузли крутяться до виху». Зігріває душу її «Вогонь», в якому «долоня по-материнськи зависла над полум'ям», і добре, що (поетизація цигарки) кінчається її гасінням.

Люблю, як надихає поетів Ліна Костенко. Під її впливом Валентина Нетребич, з 11 класу Херсонської ЗОШ № 32, член літстудії «Контур», свою поезію наче вершить, а не пише. Подавши слова Ліни: – «Я поклала папір на коліна, я стривожені вірші пишу», Нетребич додає, що її вірш: «про війну – невід'ємне каміння, що у серці сім років ношу». Болить її душа від того, що вся Україна на кордоні болю, коли «Війна – незвана гостя у селі», коли кримський народ дотепер зневажають («У прикордонному селі»)!

Учні сприймають світ, прагнучи осмислити його у боротьбі сил добра і зла, як у конфліктних ситуаціях, так і на розкриллі роздумів, мрій та прагнень. Саме так, беручи участь у конкурсах, творить Оксана Ленда, з 10 класу Ставищенського НВК №1: «Переді мною у світлі чистім - янгол, а за його спиною - демон. На мене янгол очима Всесвіту глянув: «Будь світліша за сонце і лети до раю», А з-за спини шепіт зловісний: «Будь як примара сіра, в лімб відходь або каменем в пекло падай, Та знай, що ти - людина, яка знову вернеться на тлінну землю...». Тож навіть вниз душа летіла світлою: «Я опускалася все нижче, в темноту, але світилася, як сонце, Ї була дороговказом для примар». Це неримована поезія, яку наче римують почуття поетичної душі.

Зблиски поетичної творчості приємно бачити і серед переможців за друге місце в конкурсі. Приваблюють сюжетні композиції, взірцем для яких є наша класика.

Сюжетна поезія приваблює Івана Завгороднього з 5 класу, члена літстудії «Контур», Херсонська область. Він захоплюється казками Івана Франка, створює власних казкових героїв – Осу і Метелика. Коли Оса дорікнула Метелику, що він увійшов у її хатку без стуку. Метелик врахував це застереження і зі стуком став усюди вхожим.

Верхова Аріна, 8 клас, Академічний лицей № 1 ім. А.С. Малишка Обухівської міськради. Вірші відповідають назві

добірки: «Хороша людина схожа на сонце». «У поезіях Аріни знаходимо простий рецепт життєвого успіху: «Вір у себе, а не в чудеса» (педагог Ольга Щербань)».

Карачун Вікторія, Фастівська школа народної майстерності, 10 клас, глибоко переймається бідами природи, що засвідчила віршем «Радіація – гіркий полин», але оптимізм у її поезії перемагає песимістичні мотиви.

Каменєва Ніколь, з 10 класу Мирненської ЗОШ I-III ступенів Бориспільського району Київської області. Її анотація до своїх віршів, поетична, як і вірші. Образна строфа: «Хотілося у диво вірить знов, Та замість дива Вас чомусь зустріла... Ну, а за Вами пленталась любов І по землі брудні тягнула крила». Нові ж досягнення – в новій естетиці віршів.

Меншун Анастасія, з 7 класу Славутицької ЗОШ I-III ступенів № 2 зачарована і чарує світом рідної природи, оспівує кольори життя, крім чорного, мріє, що світ стане добрішим. Аплодуючи її мріям про щастя, бажаємо здійснення їх!

Ковальова Єсенія. Мав побачити у Фейсбуці красунечку у вишиванці, щоб повірив, що це 5-класниця з Остера вражає масивом творів, про «Всесвіт мами», «Листом солдату, що від ворога боронить Україну», збудженням пам'яті про Голодомор, «Стогоном Землі», любов'ю до життя, захопленням віршами Лесі Українки, що «ведуть... за руку і заблукати не дають в п'їтми».

Корнійчук Тетяна, НАУ, 3 курс, ФМВ, «Журналістика». Є патріотична наснага, публіцистичний запал. Із мрією «хай рай небесний стане наземним», з любов'ю, до друга і ріднокраю, як «обое грілись білим снігом!» Поезія на виріст. З дальшим вдосконаленням ритмомелодики - нових успіхів!

Литвин Ольвія Соломія, 11 клас, Тернопільська ЗОШ I-III ст. № 2. Фантазій, відчуттів вистачає душі ранимій, що аж зривається на зойк і плач, тужава образність, аж до сумних порівнянь, не вбили б тільки соціальний оптимізм, жахливі фільми, тим більше, вирви в житті, коли й «тиша кричить, як та солена рана». Радив би такі образні, та болючі вірші більше апробувати у творчих студіях.

Гуменюк Анастасія. 9 клас, Академічний ліцей № 4 Обухівської міськради. Читаємо психологічні вірші - про роль поезії, про правду і фальш, ранне кохання.

Христина Тхоровська, 8 клас, СЗШ № 24 ім. М. Конопницької м. Львова. Рима в риму, ритм у ритм, належна культура віршів - зі школи, з літстудії «Джерельце»! Відзначив би з цього погляду поезії «Як у морі...», пісня «До трамвайної колії», добірку мініатюр «Хай співає серце», одна з яких загадково-метафорична: «Забуті поглядали сосни, Гілки яких проколюють навстіж. Не знаю я, чому біля них світло».

Француз Вікторія, 10 клас, Остерська ЗОШ ім. Юрія Збанацького. Читаєш вірші без рим і не відчуваєш, що рим нема, як у віршах «Мелодія струмка», «Снігові пелюстки», «Вічне джерело любові», «Верлібри». А що й казати про римовані вірші. Вражають наче сумна симфонія історичного лиха в часи сталінізму, коли було винищено мільйони українців. Це поезія «Ода матері в честь Голодомору», від якої мороз по шкірі: «Усі бідують, їсти просять, І день за днем із хат вкраїнських Померлих на возах вивозять».

Хазанюк Ангеліна, 9 клас Луцького НВК № 9. Природа відчута серцем, побачена очима лірика. Ось лише дві показові строфи: «Старість витирає сльози, що застоюлися в очах. З неба визирають грози, відбиваючись в ножах». Або: «А місяць на сріблястій бричці мандрує небом крізь пільму. Моя малесенька сестричка крізь сон всміхається йому».

Усі переможці та відзначені учасники конкурсу заслуговують похвали за творчість та побажання яскравих успіхів при написанні нових творів.

Сердечна дяка педагогам, які допомагали своїм вихованцям, членам журі, яких надихала багаторічна ініціаторка і засновниця цієї благородної справи, талановита освітянка і поетеса Тетяна Петровська. Сподіваємося, що цей збірник стане гарним подарунком читачам до 30-річчя Незалежності України.

Василь ВАСИЛАШКО, письменник, заслужений журналіст України, учений секретар Товариства «Знання» України, лауреат Всеукраїнських

*літературних премій, голова журі Всеукраїнського поетичного конкурсу
«Білий голуб»*

Бреус Злата,

учениця 9 класу Опорного закладу освіти
«Миронівський академічний ліцей № 3»
Миронівської міської ради
Київської області

ДОРΟΣЛІ І ДІТИ

От шкода, що дорослі - не діти:
Вже не вміють так сонцю радіти,
Не помітять у небі веселку,
Не поділять із другом цукерку.

Як дорослим усе пояснити,
Що у мирі усі мають жити.
Хочуть діти в родині зростати
І нічого про «Гради» не знати.

Діти мають так їм сказати:
«Ви - усі чийсь мами і тата,
Сонця вистачить людям у світі,
Тож даваймо у мирі всі жити!»

НЕБО ПЛАЧЕ НАД УКРАЇНОЮ

ТРИПТИХ

Україно люба, моя рідна мати,
Прагнеш ти свободи на віки.
«Та поля сльозами, кров'ю поливати
Хто посмів?» - питаєш знову ти.

Не поставить Україну на коліна,
І народ ніхто наш не зборов.
Під Крутами ніби, бій на Сході нині,
Ллється там синів і дочок кров.

Січень вісімнадцятого року...
Материні сльози, біль і лють...
Юне серце чує смерті кроки:
Орди більшовицькі вже ідуть.

Січові стрільці до бою стали
І під градом куль, втрачаючи життя,
«Ще не вмерла Україна» заспівали -
Ті слова злетіли в майбуття.
Зорі в небі ясно - ясно запалали,
І троянди крові снігом поповзли.
В небо юні душі тихо відлітали,
Що Вкраїну - неньку берегли.

«Ще не вмерла Україна» знов лунає
Там, на Сході, де ідуть бої.
Рідну землю українську захищають
Юні хлопці, земляки мої.

* * *

Небо плаче над Україною,
Бо не хоче бачить руїною
Без Донбасу та Криму рідного,
Без братерства, єднання гідного.

Небо плаче над Україною,
Над землею моєю єдиною.
Певно, хоче, щоб бій зупинився
І брат брату щоб в очі дивився.
Там, на Сході, троянди із крові
По снігах і травах повзуть.
У діток очі сповнені болю,
Як до храму з молитвою йдуть.

* * *

В храмі спокій, лиш тремтить серденько,
Та молитви чуються слова,
А свіча сльозинкою тоненько
У руках дитячих ожива.

І вона так миготіти стала,
Ніби знов розкажує мені:
«Україна горечка зазнала,
У біді вона і у вогні.»

«Господи! - молитва моя лине, -
Вбережи родиноньку мою.
Збережи нам неньку - Україну
І солдатів захисти в бою!»

Цимбал Олег,
учень 8 класу Турівського навчально-виховного
комплексу «Загальноосвітня школа I-II ступенів –
дитячий садок» Згурівської селищної ради
Броварського району Київської області

РАНКОВИЙ ПРОМЕНАД

У весняний ранок
Одягла серпанок
Із вишневих квітів,
Що мережать віти.

Аромат бузковий
Вабить загадково,
А чарівна ружа
Оченьята мружить.

І роса ранкова
Виграє казково.
Стелиться під ноги
Килим споришу
Я тобою, рідна
Турівко, живу.

МОЄ СЕЛО

Я народився в славному селі,
Таке одне із тисяч в Україні.
Воно колись Міхновського дало,
Щоб той промовив світу: «Ми – єдині!»
Тут жив Маркевич, звідси Колодуб –
Відомий композитор України.

Тарас Шевченко тут не раз бував.
І я щодня ходжу стежками тими,
Стежками, по яких ходив Кобзар.
Сповідую його ідеї нині.
Я гордий тим, що народився у селі,
Яке одне із тисяч в Україні!

Нетребич Валентина,
учениця 11 класу Херсонської загальноосвітньої
школи I-III ступенів № 32, вихованка
літературної студії «Контур»

БО ВЖЕ ОСІНЬ

Павучок не плете павутиння,
Бо вже осінь.
І опало вже в землю насіння
На покосі.
Ось дощі вже летять звідусіль,
Бо вже осінь.
Не збирає пилок жвавий джміль –
Рясні роси.
Посміхається зрідка бабуся,
Бачить осінь.
Я її обійму, до плеча пригорнуся:
-Холоди настають не назовсім,
Чуєш, осінь?!

ДЕ ВІДПОЧИВАЄ ОСІНЬ?

Осінь, мила осінь! Гарна трудівниця!
Жита позбирала – он стоять копиці.
Одягла дерева в золотаві шати,
Принесла добробут у селянську хату.

Заплела мережок цілі павутиння
І пустила в полі поміж квіт-цвітінням,
Одягла звіряток у зимові шуби
Їх тепер морози – хоч лютой! - не згублять.

З небом теж чимало працювала осінь:
Заплела хмаринам довгі сірі коси.
Вальси танцювала із кленовим листям
Дівчинці-каліні одягла намисто.

Осінь, мила осінь! Гарна господиня.
Працювала довго, майже і невпинно.
Де ж відпочиваєш, набираєш сили?
Куди тебе відносить вітер сизокрилий?

Ленда Оксана,

учениця 10 класу Ставищенського навчально-
виховного комплексу «заклад загальної середньої
освіти I-III ступенів – педагогічний ліцей №1»
Ставищенської селищної ради Білоцерківського
району Київської області

БІЛООКА

Мені так легко, неначе уві сні...
Я вільна і лечу у хмарах, за спиною - білі крила,
Лечу у поміжсвітті. Душа й тіло дишуть вітром, сонце сліпить...
І раптом все навколо побіліло, а очі ніби вкрив туман.
У голові шалено рояться питання: «Де я? Хто я?»,
Але відповідей на них нема.
На очах лежить біла пелена, моя душа квітками зацвіла...
Раптом почула поряд загадкові голоси
І побачила незбагненне:
Переді мною у світлі чистім - янгол, а за його спиною - демон.
На мене янгол очима Всесвіту глянув:
«Будь світліша за сонце і лети до раю»,
А з-за спини – шепіт зловісний:
«Будь як примара сіра, в лімб відходь або каменем в пекло падай,
Та знай, що ти -людина, яка знову вернеться на тлінную землю ...»

РАЙ

Моя душа – квітучий сад, в якому пам'ять - то плетучії ліани.
Я легша за хмарину, здіймаюся в небо на крилах, лечу до раю
між хмар, між сліпучої блакиті.
Я мов кораблик маленький, небом пливу і ловлю радості миті.
Всміхаюся сонцю. Я, як біла птиця, що несе на крилах мир.
Боже, як же легко стало душі! Я хочу сміятися дзвінко, як мале дитя,
Безтурботно народжуватись знову і знову.
Я прибула у рай.
Білими очима побачила світло,
Почула тишу, народжену спокоєм і щастям.
У раю вічно ті живуть, хто добро народжував...
О, як же тут добре, у цій вічній благодаті.

Лагановська Катерина,

учениця 9 класу Комунального закладу «Луцький
навчально-виховний комплекс «Гімназія №14 імені
Василя Сухомлинського» Луцької міської ради
Волинської області

БЛУКАЄМО ТЕМНИМИ ВУЛИЦЯМИ

Блукаємо темними вулицями
і не знаходимо виходу
рвуться нерви
заплітаються вузли
крутяться до вивиху
і щойно знайдений годинник
пробиває третю ночі
ми
взявшись за руки міцно
втікаємо від місяця
під його ніжний свист

але знаємо — бреше

скринька зі снами давно на столі
а собаки догризають кістку місяця
очі жертв волошками виїдають
гілками дерев приховують тіло
а ми себе

сина неба не дооцінили

порепаними пальцями
він ніч засипає нам за комір
наші зіниці худі
і шию тиснуть ланцюги

стаємо тими псами
яких раніше цькували

ВОГОНЬ

Глухим мінором
пройшовся сірник по стінці коробки
скрежучи мимоволі
та ось — спалах!
вогонь почав намацувати простір
спочатку ніжно
наче пробираючись крізь павутину
боячись порушити сон павука
долоня по-материнськи
зависла над полум'ям
і тільки поміж пальцями виднівся світ...
і так йому стало радісно
що він віддався в обійми вітру
і свою власну тінь переріс
він горів як ніхто інший
але згорів як усі...

На моїй долоні новий опік
на згадку про те
що горіти може кожен
але не кожен не загасне.

Бухтіярова Марія,
учениця 6 класу Харківської гімназії № 23

ХАРКІВ

З Бурсацького пів-міста на долоні
Церковні маківки, домів дахи.
Сучасне тут зустрілось із минулим
Історія вдивляється в віки.
Так тихо дихають над містом зорі,
Лопань і Харків - бранці у тумана.
І щось чарівне є в порі ранковій
Здається – це ілюзія, омана.
Настане день, він звуками наповнить
Все навкруги. І місто оживе,
Загомонить воно, заметушиться,
Людський потік бурхливий попливе.
І я в людському цьому океані
На мить застигну, очі підведу,
Скажу: “Який ти красень, Харків!”
І з посмішкою на вустах піду.
А він у відповідь ласкаво усміхнеться
І усмішка його така м’яка
І тихо-тихо відповість: “Здається,
Що й ти дівчинонько гарнесенька така.”

МІЙ КРАЙ

Південний теплий вітерець
Різнотрав'ям зі сходу дихне,
Спогад дитинства мені
Він із собою несе.
Краю поранений мій,
Серце тобою тривожу,
Вічність не бачились ми,
Та забути тебе не можу.
Голос рідного міста мені
Невгамонний приніс вітерець.
Я почула: він тихо сказав:
    “Повертайся.
        Сумую.
        Донецьк.”

Корнійчук Тетяна,
студентка III курсу кафедри журналістики
Національного авіаційного університету

У НАС З ТОБОЮ НЕ БУЛО ВЕСНИ

У нас з тобою не було весни,
була зима стужна, було і літо,
були печалі, болі й важкі сни,
але це все не разом пережито.

І літо тепле дарувало хміль,
і ми хмеліли отим диво-цвітом,
було також багато божевіль,
то ж правда, що кохання править світом?

Минала осінь і минали дні
і листя падало, впадало в душу,

згорали почуття у тім вогні —
я попелом розвіятися мушу.

Впадатиму в далеке небуття,
заб'ю всі пори і заб'ю свідомість.
у осенні немає каяття,
вона не має й спомину про совість.

І взимку було холодно обом,
проте обоє грілись білим снігом.
Усе ще поруч? Чи оце розлом —
розлом віків; любов та стала лихом.

Весна не йшла, її ж бо не було,
і не було ні часу, ні терпіння,
чекать забракло сили — все пройшло,
як добре, що немає від слів мління.

Немає слів, немає і думок,
затихло все, лежить уже
під снігом.
весною він розтане
і ковток
джерельної води нам буде дивом.

* * *

Ми всі тут серед цих декорацій:
Нотацій, амбіцій, федерацій.
Розкидані всі по квартирах, кімнатах,
І зв'язані всі ми товстеним канатом.
Тенета сплели нас усіх воедино,
Не спи, чуєш, прокинься, людино!
Чи бачиш: сама ти в своєму полоні,
Йди далі, до неба здійнявши долоні.
І живи, твори собі лиш на благо,

Втамовуючи свою власну спрагу.
Бо все, що є в тебе – це, власне, лиш ти.
Чуєш? Тримайся своєї мети.

Литвин Ольвія Соломія,
учениця 11 класу Тернопільської
загальноосвітньої школи I-III ступенів № 25

ВОЄНКА

На воєнці в камуфляжі сиділи дівчата.
Як робити джгут на рані, мали розглядати.
– «А давай на тобі», - за плече взяла її,
А там прапор збоку вшитий, майорить так гласно.
– «Бінтуй Україну», - можна так, бо на тій землі
Все не як по-маслу.

Дяді й тьоті –
Їх не слухай, знають все вони.
В армії бідося, скрута,
Політика в них – вище голови.
Це другий рік вже в нашій школі.
Уроки. Селох-бинт. Афганські гори.
І 200 раз почути «так», «так», «так».
Ніхто не винний. Просто був старий літак.

У президентів броньоване скло,
Але ж як солдату його купити?
Жетон лиш підписаний – як не було –
Лежить собі тихо, землею накритий.

Отак усю правду почули за раз
І дивуватися було нічого.
Таких, як вони, знімають в анфас,
Коли країна лишилась у відчаї.

Француз Вікторія,

учениця 10 класу Опорного закладу – Остерської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів ім. Ю.Збанацького Остерської ради Чернігівської області

МЕТАМОРФОЗИ

Проходить лише мить з того моменту,
Як ви берете сніжинку і до того,
Як вона стане водою.
Ця мить – неповторна.
Як і саме життя.
Тому обов'язково треба берегти
Найкращі миттєвості,
Які посилає нам пані Доля.
Відкиньте все, що було неважливим!
І навіть якщо найрадісніші моменти тривали недовго,
Саме вони замальовують у яскраві кольори
Наше буденне життя!

СПОГАДИ ПРО НАЙЦІННІШЕ

Опале листя, незважаючи на яскравий колір,
Часто навіює сум.
Розквітлі проліски символізують відродження.
Форма, колір, запах – часто не важливі.
А що навіюють вам зимові кристалічні крижинки?
Радість?! Спокій?! Холод?! Спогади?!
У кожного асоціації свої.
Для когось вони символізують Радість,
Від якої Спокійно на душі,
Іншого – вони обпікають Холодом,
Від якого стає Тепло на серці!

Але кожного з нас
Вони повертають у Дитинство,
Яке завжди стоїть у першому ряді
Довгого терміналу під назвою
«Спогади».

Карачун Вікторія,
учениця 10 класу Фастівської школи народної
майстерності Фастівської міської ради
Київської області

ЗАХОПЛЕННЯ Й СТРАХ

Лине у просторі солоду спів,
Там, де лиш Космос, не рахують днів,
Там квітами стелиться голос зірок,
Піди по стежинці, зроби хоча б крок...

Барвисті простори навколо морів,
І сяйво прозоре, мов спів солов'їв,
Химерні рослини з химерних думок,
Вони полонили весь простір казок.

В казках тих були ми і будемо ще...
Вони мов билини, їх вітром несе,
Все далі і далі, крізь простір і час,
Крізь сніг їх проносить роздумів вальс.

В них милим створінням зоряний пил
Малює коріння, над ним сто країн.
У кожній країні живуть чудеса,
Їх всі ми пізнаєм, назвем – відчуття.

То холодом віс від розповідей,
То щирим відлунням народних пісень,
Ти щастя і радість, і сум відчував,
Коли хоч одну з тих казок прочитав...

Найбільші країни – захоплення й страх,
Вони, як сусіди, живуть у серцях,
В них гілля й коріння масивне й міцне,
Коли будеш спати – воно не засне.

Ти житимеш думкою про казку оту,
Де стелиться квітами шлях в пустоту,
В ній повно краси і зірок між планет,
Там би й залишився – то б був твій секрет.

І миле створіння від сонця сховалось,
Закінчилась ніч й почався світанок.
Прокинулись діти усі з своїх мрій,
Щасливі й усміхнені йдуть до подій.

Їм квіти життя постійно малюють
Оті чудеса, що нам Космос дарують.
Та ми їм не вірим – Землею живем.
Не втратимо мрії! Бо крила складемо.

Там пісня солодка відлунням біжить,
Там – квіти чарівні, і сонце горить,
Там барвами світиться простір увесь,
Натхнення сягає фантазій небес.

Каменєва Ніколь,
учениця 10 класу Мирненської загальноосвітньої
школи I-III ступенів Вороньківської сільської ради
Бориспільського району Київської області

ТЕБЕ Я НЕНАРОКОМ ЗАГУБИВ

Тебе я ненароком загубив
Між сірих, злих, чужих і недоречних.
Хоч є життя – але немає див.
Й кохати часом досить небезпечно..

Людей мільярди. Поруч ні душі.
І кожен з нас по-своєму розбитий.
Чому з роками робимось чужі?
Давай я буду поруч? Тільки тихо...

Я просто твій. Я щирий і простий.
А ще наївний, зранений і хворий.
Розчарувавсь, але не відпустив.
І щастя підло обернулось горем.

УДВОХ З ТОБОЮ...

Удвох з тобою, як душевно хворі...
Любов – діагноз. Вирок від життя.
Тобі писав я тисячі історій –
Ти жодну не читала до пуття.

Кохала? Чом же гордою до мене
Була й пускала душу в небеса..?
Воно жило... Гаряче те, вогненне...
Оте чуття, та внутрішня краса...

В моєму небі малювала зорі...
Ховала в моїм морі острови...
Удвох з тобою, як душевно хворі...
Та нас на це Господь благословив...

Гуменюк Анастасія,
учениця 9 класу Академічного ліцею № 4
Обухівської міської ради
Київської області

ЯК ВИ ПИШЕТЕ ВІРШІ?

Як ви пишете вірші?
На комп'ютері, б'ючи клавіатуру,
А може, на шматочку білого паперу,
Боячись, чи місця хватить вам?
Як ви пишете вірші?
Чітко підбираючи слова і звуки,
Повертаючи риму у кінці,
Чи, може, у вільному танці кружляєте?
Як ви пишете вірші?
Легко, недбало, отримуючи задоволення
Чи зі сльозами на очах,
Усю злість на папері залишаючи,
Рядками душу колячи?
Як ви пишете вірші?
На продаж?
Оптом старі і вроздріб новіші?
Чи, може, для себе, в тумбу поклавши
Й на замок серце закривши?
Як ви пишете вірші?

Хазанюк Ангеліна,
учениця 9 класу Луцького навчально-виховного
комплексу № 9 Луцької міської ради
Волинської області

***

Їдуть потяги через вокзали,
світять край дороги сиві ліхтарі.
Вечірня вулиця під впливом кави
дурманно так всміхається мені.

Із місяця звисає стрічка світла,
й тужливо плаче в ніч самотня скрипка.
На небі зорі де-не-де розквітли,
і місяць зазирає тихо в шибку.

Втікає запах із міських кав'ярень,
здіймаючи увись туманний вихор.
Ця привокзальна ніч до себе манить.
Іду, мов тінь, за нею тихо.

***

Давай плисти піратським кораблем,
лиш не забудь узяти маску.
Я королева, ти будь королем,
давай влаштуємо свою чарівну казку.

Писатимемо почерком думок,
весь день пропишемо з початку.
В цій книзі аромати всіх квіток,
на титулі твоя й моя печатка.

А на сторінці номер двадцять два,
у цій іще напівпорожній книзі,

із літер проростатимуть дива,
і голуби курликатимуть сизі.

Бери перо, вмикай настільне світло,
так важко проти течії плисти.
І хай між нами вогнище розквітне,
бо в казці цій лиш я і ти.

Верхова Аріна,

учениця 8 класу Академічного ліцею № 1 імені
А.С. Малишка Обухівської міської ради
Київської області

***

Хороша людина схожа на сонце,
Що в негоду пробивається крізь хмари.
Хороша людина, немов промінь світла,
Із нею не пов'язані плітки й чвари.

Хороша людина непомітна у натовпі,
Не дістає щоранку з полиці німб.
Вона з тобою в одному окопі
Розділить останні ковток і хліб.

Хороша людина не встановлює ціну
На свої слова, справи і вчинки.
Вона не завдасть удар у спину
І чесно вкаже на помилки.

Хороша людина дається нам долею,
Незважаючи на тягар людських гріхів,
Вона для нас є щитом, ангелом, парасолею
На поворотах і перетинах шляхів.

Такою людиною можеш бути й ти,
На цю посаду конкурс не потрібний.
Даруй, твори, підтримуй і світи,
Роби від серця те, на що ти здібний.

***

Чи хотіла собі таку долю,
Ця освічена й тендітна жінка.
Скільки в блакитних очах її болю.
Занадто рано пішла з життя наша Леся Українка.

Хвороба нібито покарання тілесне,
Фізичний біль сильного духом зламати не здатний.
«Єдиний мужчина в нашому письменстві», -
Іван Франко про рівень її таланту.

Неможливо навіть уявити почуття Людини,
Що про відведений час пам'ятає,
І до останніх хвилин серцебиття
Рядки у вірші, як квіти у вінок, влітає.

Долю не ми обираємо,
Ми обираємо напрямок,
Від випробувань м'язами обростаємо,
Або розсипаємося на уламки.

Тхоровська Христина,
вихованка літературної студії «Джерельце»
Львівського міського координаційно-методичного
центру «Галицьке юнацтво», учениця 8 класу
Ліцею № 51 ім. І. Франка м. Львова

ПІСНЯ «ДО ТРАМВАЙНОЇ КОЛІЇ»

І навесні без усмішки твоєї
Я не зверну до трамвайної колії,
Як заглядаю в заплакані очі,
Хочеться знати, чого душа хоче.
Всі незабутні хвилини з тобою,
Я засинаю, ти далі зі мною.
Без твого співу, без усмішки твоєї
Я не зверну до трамвайної колії

ПІСНЯ «МИ ОБІЦЯЛИ»

Для когось важко забувати старі часи,
Для когось важко так згадати, які вони.
Ми обіцяли визнавати помилки,
Ми обіцяли пам'ятати свої думки.

Для когось важко відпускати, де і коли,
Для когось важко пам'ятати, хто вони.
Не буде сонця, буде небо, буде віра в собі.
Не буде світла, буде темно, вогонь в душі.

Ми обіцяли помагати меншим й слабким,
Ми обіцяли не сміятись з чужих провин.

Для когось важко заглядати в майбутнє своє,
Когось так важко витягати, бо він там живе.
Забудь усе і будь собою, в тобі все є.
Не заглядай, що за спиною новий час іде.

Мекшун Анастасія,

учениця 7 класу Славутицького закладу загальної
середньої освіти I-III ступенів №2 Славутицької
міської ради Вишгородського району
Київської області

МІЙ ШЕДЕВР

Сяду я за стіл письмовий,
Візьму фарби кольорові.
Намалюю край чудовий,
Де не знають горя й болю.
Синім – небо, річку, море.
Жовтим – сонечко і поле,
І колосся в полі тім.
А волошку – голубим.
Як візьму зелений колір –
Будуть в мене ліс і гори,
Трави, луки і долини,
Пишний сад біля хатини.
А червоним – мак, калину –
Символ нашої країни.
Чорний колір... ні, не хочу!
Біль, печаль і ворожнечу
Я не буду малювати:
Вже доволі нашу землю
Слізьми й кров'ю поливати!
Мій малюнок буде світлий,

Різнокольоровий.
Сонце увесь край зігріє
Теплом і любов'ю.
А ще хочу янгола я намалювати,
Щоб вберіг нас, українців,
Від лиха і втрати.

НІЧ І ТИША

Ніч і тиша...
Не спиться мені...
У вікно заглядають зірки,
Місяць казку веселу шепоче,
Заколисувать ніченька хоче,
Вітер тихо шумить за вікном,
Мое місто вкриває вже сном.
Лиш вогні миготять запальні
І летять мої мрії ясні.
Ніч і тиша...
Солодкі вже сни...

Завгородній Іван,
учень 5 класу Херсонської загальноосвітньої
школи І-ІІІ ступенів № 30, вихованець літературної
студії «Контур»

ЩОБ ХМАРИ НЕ ВПАЛИ

Якщо хмари на землю впадуть,
Вічний туман завжди буде.
По планеті вони потечуть,
І у ньому потонуть всі люди,
Всі тварини і всі рослини.
Тож збудую велику драбину,

Яка точно дістане до неба.
Я візьму супер-клею міцного,
Заберуся на небо, й на ньому
Закріплю всі до одної хмари,
Щоб ніколи на землю не впали.

ХТОСЬ, НІХТО І ШАПІТО

Було собі Ніхто.
Нічого не робило,
нічого і не їло.
І навіть в шапіто
ніколи не ходило.
І ось така з Ніхто
сталася пригода:
з доброї нагоди
зустрівся йому Хтось,
а це ж - як нагорода!

Вони, як ліпші друзі,
разом мандрували,
разом спали, грали.
Також не раз в Тулузі
артистів зустрічали.

І ось сказав Ніхто:
- Хочу артистом стати,
на сцені виступати,
разом із шапіто
по світу мандрувати.

...У цирку цьому Хтось
частенько робить щось,
за ним Ніхто ходило,
нічого не робило.

Ковальова Єсенія,

учениця 5 класу Опорного закладу – Остерської
загальноосвітньої школи I-III ступенів
ім. Ю. Збанацького Остерської ради
Чернігівської області

БЕРЕЖІТЬ ЖИТТЯ

Біля лісу серед трав
Зайчик хатку збудував.
Жив собі, травичку хрумав,
Одружитися надумав.

Народилися малята –
Довговухенькі зайчата.
Час минає дуже швидко.
Підросли в родині дітки...

Раптом ... Що це ? Дим! Задуха!
Зайці нагостили вуха.
Скрізь вогонь і все палає,
Всі, хто можуть, всі тікають...

Так загинула родина
Серед полум'я і диму.
Шкода все: зайців, дерева,
І пташок, і синє небо.

Тож прошу Вас, люди, браття,
В лісі не паліть багаття!

КОЛЬОРОВІ ВІРШІ

В синім небі сонце сяє;
В синім морі кит пірнає,

Сині риби і дельфіни;
Синій човен мчить в Афіни!

Жовті кульбаби сонцю всміхались.
Жовті метелики в танці кружляли.
Сонечко жовте світить та сяє,
Жовтим промінням усе зігріває.
Зелений степ, зелене поле,
Зелений ліс і навіть гори.
Зелене все – все ожило,
Бо літо зелене нарешті прийшло!

Білий ведмідь на білій крижині
В Білому морі ловить рибину,
Біла сова над ним пролітала
Білу рибину перша спіймала!

Богорад Анастасія,
студентка I курсу кафедри журналістики
факультету міжнародних відносин
Національного авіаційного університету

ВІЙНА

Чорне небо, що смутком сповите.
Плинуть хмари немов кораблі.
Твої очі червоні, мінливі.
На обличчі образа та біль.

Всі плакають синів, рідну матір.
А от в тебе немає своїх.
«Чи він має в очах трохи жалю?
Чи стріляє просто усіх?»

Наказ - те, що керує,
А хлопець молиться, падає вниз,
І, не маючи права сказати,
Стріляє... Щоб не вбили своїх.

І хіба це те, що нам треба?
Усміх тих, хто не знає війни.
Вони бавляться, гроші їм треба
А ми гинем й вбиваєм не тих.

ВОГНІ

Вогні нічного міста,
Як без них...
Вони... Вони настільки ніжні й безтурботні.
Коли окинеш теплим поглядом ти їх,
То аж засяють сірим блиском очі.

Згадаєш... Ніч. Вогні. І ти,
І оці вулиці безмежні
Немає й, жодної душі,
Ніхто нікого не тривожить.

Ти думаєш і мрієш про майбутнє
Та спогади...
Ніяк не відпускають нас .
І так багато пам'ятають ліхтарі ці,
І жоден вогник в серці не погас.

Бо бачили вони і наші сльози,
І нашу радість - мов безмежний Рай.
Й той день, коли у дощ
Гуля без парасолі,
Була щаслива я, забувши всю печаль.

Алексєєва Анастасія,
студентка ІІ курсу Національного педагогічного
університету ім. М. Драгоманова

КОЛИСКОВА ДЛЯ ПРИНЦЕСИ

Заспівай мені колискову
Добрий лицар темної ночі.
Заколисуй, цілюючи губи,
Обіймаючи ніжне тіло.

Я віддячу тобі в повен місяць,
Коли люди зникають зі світу.
Заглядаючи в темні очі,
Ніжно руку пушу в волосся.

Ти для мене найдорожче каміння,
Мій одвічний капкан божевілля.

Я для тебе єдина на світі,
Найгарніша квітка навіки.

Добрий лицар, заспівай колискову,
Я слова збережу у серці.

ЗОРІ

Пам'ятаєш, колись я сказала тобі:
"У світі всі зустрічаються зорі.
Там вони і розходяться знову
Зорі різні: великі й малі.
Зорі різні: блакитні й червоні.
Вони схожі, бо сяють усі.
Вони схожі, бо летять в нікуди".

Я казала так про людей,
Про їх зустрічі і прощання,
Про любов, що живе у серцях,
Про їх шлях у житті.
Кожен з нас - це зірка на небі.
Ну, а небо – це оракул душі.
Ким ти станеш і ким ти є зараз —
Це вирішуєш тільки "Ти"!!!

Чолак Елеонора,
учениця 11 класу ТОВ «Центр освіти
«Optima» м. Київ

МОЖЛИВО ВСЕ

Ніхто не хоче вірити моїм словам!
Що мавки в лісі на нас чекають,
Що динозаври вчора ганком бігли в магазин!
І що людина може все, ніхто не знає..

Ніхто не хоче вірити моїм словам,
Що можна навіть космонавтом полетіти!
І в космосі у просторі легкому
Перед своєю мрією висіти..

Що можна мати золотий будинок,
Й Ван Гога навіть воскресить!
Що можна стати ким завгодно,
Лиш треба вуха на хвилиночку закрить.

Ти посміхнись життю й широкі обійми
Ти щастю, доброті відкрий!
Адже буває те, що змалечку, із часом
Кладеться глибоко в душі твоїй...

ПОЧУТТЯ

Навіщо змусив випити цей напій?
Або пігулку, запаху вдихнуть?
Не пам'ятаю навіть, чим ти на залежну
Мене задумав миттю обернуть?

Як голову кружляло, пам'ятаю
До тьми довго не могла прийти,
Від відчуття магічного польоту
Ніби існуєм тільки я і ти...

Планета більш не ворухнулась...
Кружляла в танці тільки я,
Тепер, здається, ніби те є сонце,
А я - та сама божевільная Земля...

Велигорська Наталія,
учениця 11 класу Бортниківського ліцею
Тлумацької міської ради
Івано-Франківської області

ПОКИ ЖИВІ, МИ ЛАДНІ ВСЕ ЗМІНИТИ

Поки живі, ми ладні все змінити:
когось пробачити, а когось відпустити,
когось кохати із заплющеними очима,
або літати із розкритими плечима.

Поки живі, ми віримо у диво,
пристрасно і так вразливо.
Комусь ми можем біль свій розказати,
проте від когось почуття ховати.

Поки живі, ми ладні все змінити:
знайти свій сенс або ж все загубити,
вернути друзів, що колись ми відпустили,
або ж тікати, поки є ще сили.

Поки живі, потрібно не боятись,
іти вперед і завжди усміхатись,
зробити крок назустріч своїй мрії,
а ще плекати непусті надії.

Поки живі, ми ладні все змінити:
любити біль, і до кінця так жити,
Або відчути пристрасне кохання,
і життям жити, наче це востаннє.

СНИ

Ти приходь до мене у сни...
Я тебе там буду чекати.
Ніжно-ніжно мене обійми,
Бо без тебе – не можу спати.
Ти приходь до мене у сни
Подаруй мені крихту кохання.
В одіяло мене загорни,
Це єдине моє бажання.
Ти приходь до мене у снах
Обіймай мене міцно, сильно,
Я поборю найбільший свій страх,
Бо з тобою мені все під силу.
Говори як завжди ні про що
Або ж просто – мовчи до світанку.
Я з тобою готова на будь що,
Навіть бавитись у вічну мовчанку.
Дай можливість до тебе торкнутись,

Дай можливість заглянути в очі.
Я готова знов спотикнутись...
Ти приходи до мене щонаочі.

Хоменко Анастасія,
учениця 10 класу Миронівського академічного ліцею
імені Т.Г. Шевченка Миронівської міської ради
Київської області

ТУМАННИМ САДОМ ПЛИНЕ М'ЯТНИЙ ВІТЕР

Туманним садом плине м'ятний вітер,
Грайливо заколисує до сну.
Лобелії, розсіпані мов бісер,
Теж проводжають думами весну.
В безкрайнім небі, утопічно пишнім,
Тендітних хмар помітні ледь сліди.
Усе здається лагідним, затишним
Від крапельок вечірньої води.
У мантиї нічного небосхилу
Згасають тихо в зоряній імлі
Думки, щоб знову набирати силу
І вже з'явитися мені у сні.

ІДЕ НЕВПИННО ЧАС ПО ВИДНОКОЛУ

Іде невпинно час по видноколу,
Блукає в просторі нездійснених надій.
Комусь зламав, комусь поправив долю
Й перетворився в спогади подій.
Диктуючи неписані закони,
Затьмарив у минуле вороття,
Щоб, не долаючи безглузді всі кордони,
Ти насолоджувався мудрістю життя.

Щоб ти любив, на повні дихав груди,
Добро і щастя випромінював у світ.
А злетів час був, є і завжди буде.
І зоряним хай буде твій політ.

Любенко Анна,
вихованка мовно-літературної студії «Поклик»
Гостомельського центру творчості дітей та юнацтва
Гостомельської селищної ради Бучанського району
Київської області

***

Жаги до волі не зламать
Був третьою дитиною в сім'ї,
В родині кріпаків-селян,
Які служили Енгельгардту
І працювали від зорі і до зорі.
Малим до діда бігати любив,
Щоб той розповідав про гайдамаків,
Щоб розказав про ті часи,
Коли горіли посіпаки-пси...
У дев'ять мати в нього помирає
І батько вдруге оженився.
З тих пір він спокою не має,
Зла мачуха із дому виганяє.
Ось так на вулиці лишивсь...
Зоставшись круглим сиротою,
У дяка-п'яниці учивсь.
Там штурханів отримував доволі,
І плакав крадькома від болю.
Покинувши дяка-п'яницю,
Подався шукати маляра,
Щоб малювать навчитись, як годиться,
І щоб побачити життя.
Але і тут недоленька спіткала -
Нема надії в хлопця більш:

Зробили козачком у Енгельгардта,
Малярству так і недовчивсь.
Він їздив всюди з Енгельгардтом
І в Петербурзі опинивсь.
Таланту мав до малярства без міри,
Помітили, на щастя, юнака.
Це додало і сил, і віри –
Зажеврїла надія в кріпака.
У двадцять два знайшов він друзів,
Які допомогти йому взялись.
Часу вони дарма не гають,
Тараса із кріпацтва викупають,
І «відпускну» мерщій вручають,
Щоб врешті вільно він учивсь.
Шевченко пише і читає,
Слухняно лекції вивчає,
З жадобою вбирає всі знання.
А отже сподівання друзів
Шевченко виправдовує сповна.
Тарас віршує і малює...
Все б добре – за рідним краєм
Надто вже сумує...
Час пролетів –
Шевченко академію скінчив.
Із Петербурга їде в Україну.
На рідній, праведній землі
Його народ – раби в ярмі.
Він обездолених береться захищати,
Це не сподобалось царату.
І тут – недоленька лукава –
Тараса знов біда спіткала.
Його зв'язали цареві пси
І збілочку «Три літа» відібрали,
В заслання хутко відіслали

Із заборonoю писать і малювать.
Але таланту не забрати,
Жаги до волі не зламать!

Юшко Яна,

учениця 9 класу Черняхівської загальноосвітньої
школи І–ІІІ ступенів Кагарлицького району
Київської області

БІЛИЙ ГОЛУБ – МІЙ ОБЕРІГ

Коли я бачу в небі голубів,
На мить неначе серце завмирає.
Кружляння пар божественних птахів
Мене життя любити надихає.
Прекрасні птахи ці – символ чистоти,
Святої відданості, ніжності й любові.
В цю мить, як весна, розквітаю!
А розмах дужих крил – добрий знак,
Мить щастя: душа моя співає.
Здається, що з птахами я літаю!..
На душі святково, мрійно.
Пережите виливається
Поетичним рядком.
Голуби – мої улюбленці,
Білий голуб – мій оберіг.

ГОЛУБИ-АНГЕЛИ

Голубами білими злітають у Вічність
Наші полегли сестри й брати...
І як змиритися, що не повернути
Їх до життя й до родин?!
Десь там, у високості, поміж хмарами –
Птахи, що людських позбавлені крил,

Світлими ангелами стежинами срібними
За далекий ідуть небосхил.
Звідти, з небес, вони оберігатимуть
Рідних батьків, дітей і дружин,
І мене, і тебе – усіх співвітчизників.
Глянеш у мирне небо – ти за них помолишься...

Нестеренко Марія,
учениця 9 класу Херсонського
Таврійського ліцею мистецтв

ТРИПТИХ «САД» (за творами Ліни Костенко)

1. Сад кришталевий

Струшується сад, немов він – парасолька.
Крапельки стікають на сумні паркани -
Їхні чорні черги ніби щось чекають.
Білу ковдру сад у неба замовляє.
Зимонька не квапиться, десь собі мандрує.
Вітер вже холодний. Прилетів зарано,
Дерева морозить. Віти мов криштальні...

2. Сад у тумані

Старий майданчик під старим мостом.
Пливе туман туди, немов ріка.
Майданчик з виду пропадає,
немов його забув цей сад,
Як забувають про стару легенду.
...Ось ластівка з поламаним крилом
В туман упала – думала, що в річку...

3. Сад березневий

В тумані бачу вікна, немов поштові марки,
І сам будинок - наче паперовий,
А біля нього дерево схилилось
і заглядає зацікавлено у вікна:
Яке життя ховається за ними?
Чи хтось працює там, а чи відпочиває?
Або малює літні квіти, що загубилися у часі,
І щоб зима, від праці утомившись,
скоріш пішла на північ, а цвітіння
щоб повернулось у сади.

СЮРРЕАЛІЗМ

Здалося, що я прокинулась -
темряву бачу перед собою:
тепла вона і душевна,
йде до мене... вже близько.

Потім щось біле впало на стіл,
наче промінчик нічного світила.
Я до вікна підбігаю –
там місяць зрібає зорі.

На небі не бачу зірок –
Місяць, гадаю, вже їх ковтнув..
Під ним я побачила хмари –
Вони - як хвилі на морі,
Що б'ються об скелі високі.
Ворони, схожі на чайок,
Вже осіддали ті хмари.

Хмарка одна невеличка,
Що схожа на корабель,

Раптом від всіх відірвалась –
Пливе на пошуки тих зірок,
Ховається швидко за обрій.

Інші хмари та ворони,
що вже не схожі на чайок,
відлітають за кораблем –
я намагаюся рухатись вслід
і прокидаюсь...

Любиченко Софія,
учениця 9 класу Новобілокоровицької
загальноосвітньої школи I-III ступенів № 3
Коростенського району Житомирської області

Я ХОТІЛА Б ЛЕБІДКОЮ СТАТИ

Я хотіла б лебідкою стати
Та високо в синьому небі літати.
Я б душі померлих там зустрічала,
А потім їх рідним розповідала.
Сонце ранкове я б цілувала,
Пісню лебедиду тихо співала
Про щастя, вірність, кохання,
Як хочу Україні я процвітання.

ВЕСНА

Забарилася весна?
Задрімала десь вона?
Може сукню вибирала?
Може плахту гаптувала?
В косу стрічки не вплітає,
птахів з вирію не вертає.
З гір струмочки не біжать,

і підсніжники ще сплять.
Весно, хутко прокидайся,
із зимою позмагайся.
Звірів в лісі розбуди,
Ми чекаємо - прийди!

Герасименко Дарина,
учениця 9 класу Мигалківського навчально-
виховного об'єднання I-III ступенів
Бучанського району Київської області

МАЛЬОВНИЧЕ МОЄ СЕЛО

Мальовниче моє село,
Рідний край, оповитий лісами,
І лунає спів твій дзвінкий
Різнобарвними голосами.
Твоя пісня, мов чиста ріка,
Наповняє душі криницю.
І черпаєш той голос живий,
Як цілющу холодну водицю.
Знаю славний трудами мій рід.
Ниву сів я орав мій дід.
В лихоліття війни з катами
Поливали ми землю сльозами.
І сини твої йшли на війну.
Гірко знати, що гинуть донині.
Та душа твоя й сила свята
Допоможе великій родині.

ВЕСНА

Запалили свічки каштани у зеленій рутині днів.
Цвіт духмяний в повітрі тане, вабить, манить трудяг джмелів.

Зелені гаптоване листя, п'є холодну свіжу росу.
Розпускає береза намисто, величає свою красу.
П'ярко пахне бузок барвистий у веселці своїх тонів.
Й пелюсток снігопад урочистий ніжно надить у сад птахів.
І лунають співочі хори звідусіль на різні лади.
Бо весна разом з Терпсихорою завітали до них туди.

Алексєєва Олександра,
учениця 9 класу Академічного ліцею № 4
Обухівської міської ради
Київської області

ВЕСНА

Уже закінчились морози,
У лісі вже розтанули сніги.
Під весняними променями сонця
Сонячні зайчики заграли навкруги.
Це ж сонце вже пригріло у віконце й прошепотіло :
"Вийди-но сюди!"
А я не гаючи ні миті,
Побігла назустріч до весни!
Це весело співають потічки.
Це незрівнянно гарні пелюстки,
Що мають квіти у садочку.
Вже навіть повертаються птахи.
Пернаті музиканти, мов дітлахи,
Святкують цей прихід весни.
Ну, що ж сказати...
Прекрасна пора року.
Я так люблю її!
А ти?

МОЯ ДОРОГА

Одного разу так,
Прогулюючись містом,
Де вже горять вечірні ліхтарі.
Замислилась я про життя,
Згадала про дитинство,
Про дивні мрії десь там в далечі.
І походжаючи вечірнім парком,
Я зрозуміла істину одну:
"У кожного своя дорога.
Але ж яку я оберу?
Не можна повернутися назад,
В минулому зробити корективи.
Щасливим будь в цю мить.
Ця мить і є твоє життя.
Щасливий день – щасливе майбуття!!

Кравченко Анна,
вихованка літературної студії «Джерельце»
Львівського міського координаційно-методичного
центру «Галицьке юнацтво», учениця 8 класу
Ліцею № 51 ім. І. Франка м. Львова

РОЗБИТА ВАЗА

Розбита твоя ваза,
розірвані нитки долі.
Зруйнована життя база,
немає відчуття волі.

Соромишся кого? Себе.
Закриваєшся стіною,
а серце за себе ж шкребе,
здаєшся, падаєш німою.

Закриваєш на це очі,
стискаєш міцно губи
мучать думки щоночі,
довгі, нудні, як труби.

Розлетілась твоя ваза,
шматками розкиданий світ.
Засіла у серці образа,
тверда і холодна, мов лід.

На вітрі стоїш самотня,
навколо сивий туман.
Звідкись летить чорна сотня, -
випустив духів обман.

Не забудеш ніколи зла,
ні хто зробив його й коли.
Накриє байдужа імла
дорослі дитячі думки.

ТВІЙ СВІТ – СОН

Поринаєш у свій світ – сон,
там видуманий, твій сезон.
Підсвідомість подарує ласку
та це не схоже на реальну маску.

Маскою брехні огорне людей,
запхавши їх в прозорий мавзолей.
Він сковає людині її руки
і перетворює життя на вічні муки.

Змушує говорити брехню,
а перед ним лиш іскорки вогню.

Невидимі та пружні мотузки
розбиваюсь надію на друзки.

Як хочеться вірити снам,
але дітьми не стати більше нам,
і не повірити у чарівне добро,
і не здолати більше сутнє зло.

Насолоджуйся своїми снами,
бо не робитимеш цього роками.
Колись закінчиться твій час розваг
ти не повіриш знову в слово "маг".

Санцевич Микита,

учень 7 класу Славутицького закладу загальної
середньої освіти I-III ступенів №3 Славутицької
міської ради Вишгородського району
Київської області

ЗБОЛЕНА ДУША

Афганське кровопролиття вже скінчилося,
Однак у серцях залишилося воно,
У зболеній душі воїнів-афганців
На «чужій» війні,
Скільки вас скалічила – не знав?..
І душа в нас плаче та страждає...
Тож хай забудеться та фраза
– Я тебе туди не посилав...

ЛІКАРЯМ АФГАНІСТАНУ

У душі загасивши гіркоту,
Що болючим смутком пройма,
Починали ще засвіт роботу,

І було це усе не дарма.
Щоб не снилися дома могили,
Щоб у серці усіх зберегли
Юнаків, що Батьківщину любили,
Захистить же себе не змогли.
І стискалося серце від болю,
Вже не стука воно, а гучить,
Хто йому нав'язав свою волю,
А в політиків совість мовчить.

Тополенко Емілія,
учениця 6 класу Святопетрівської
загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів
Білогородської сільської ради Бучанського
району Київської області

***

Садок грушевий коло школи,
І діти, мов хрущі, гудуть.
Учителі швиденько йдуть,
Їх діти біля школи ждуть.
Хлопець дівчині квіточки несе,
Поруч з ним дівчинонька іде.
Вони про щось тихенько розмовляють,
А на подвір'ї друзі їх чекають.
Ось мама малюка за руку веде,
Ось старшокласник дивиться в смартфон, і в яму наступає,
Йому знов пощастило, яма неглибока,
Десять сантиметрів п'ять, та хлопчик вже злякався.
Тож буде на майбутнє це йому наука,
Що не слід іти і в телефон дивитись.
Луна дзвінок. Заходять діти в школу.
Надворі чутно як хрущі гудуть,
Як тихо й радісно груші листочками шумлять,
Як тихо пише дівчина вірша.

***

До сушарки на мотузку хлопчик дощечку повісив,
І сказав він своїм друзям «Це - літак».
Діти посміялись і сказали «Це не так».
А сварлива тітка Манька закричала і сказала «Ти - дивак».
Як побачили батьки - крикнули «Негайно прибори!».
Лиш маленька Катерина сказала «Лети!».
Та хлопчина вже не слухав, він образився на всіх.

Архипенко Олександр, вихованець
Сквирського центру дитячої та
юнацької творчості Сквирської міської ради
Київської області

ГОЛОДОМОР

Ось тут, на Сквирщині, в руїнах
Голодна пухла Україна.
Страшні ті дні в очах стареньких –
Убили сина, рідну неньку,
Для всіх була одна могила.
Забрали все, щоб жить несила:
Картоплю, моркву, буряки,
Навіть найменші лушпайки.
Багато люду полягло тоді
Від голоду, неначе на війні.
Тож пом'яніть і Богу помоліться.
Свічки поставте, душам уклоніться.

ЖИВИМ

До чого люди дожилися.
Ти посваривсь? То помирися.

Не кидай слів поганих вб'ік,
Бо проживеш отак весь вік.
Ніколи не кради, людей не ображай,
Попросять хліба – не шкодуй, а дай.
Це Бога слово й заповіт,
Ось так роби – не буде в тебе бід.
Дякуй за ранок, світу серце відкрий,
Дякуй за те, що живий.

Католик Дарина,

учениця 6 класу Зимнівського ООЗ навчально-виховного комплексу «загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів-ліцей» с. Зимне Володимир – Волинського району Волинської області

ЛІСОВА ПРИГОДА

Пішла Наталка по грибочки
У ліс неподалік села.
Під ніжками шумлять листочки —
Навколо осінь золота.
Дубки, мов велетні кремезні,
Сплелись гіллям в гушавині.
Берізки коси довжелезні
В вінки багряні одягли...
Замилувалося красою
Дівчатко, пісню завело
Й не згледілось, як в темні хащі
Так необачно забрело...
Шука Наталочка дорогу,
Яка додому приведе,
Не може здибати нічого,
Немає стежечки ніде!
Наталка вийшла на галявку

І гірко плакати почала:
«Удома матінка, напевне,
Мене чека біля вікна»
Зненацька дівчинка почула
Тоненький голос із трави:
« Не плач, Наталочко, я хочу
Тобі в біді допомогти»
Наталка сльози швидко втерла,
Шмигнула носом й на землі
Побачила ромашку білу,
Її пелюстки золоті.
«Невже, ти говорити вмієш?
Це сон? Це дивина така?
Таке лише в казках буває,
Щоб квітка розмовлять могла!»
«Не кожен може мене чути!
Не всім я можу й допомогти!
Лише тому, хто рідну землю
Й природу буде берегти!
У тебе добре, чуйне серце
У тебе руки золоті,
Почисти від сміття джерельце,
Барвисті квіти посади.
Не рви волошок в чистім полі,
Вони — живі! Не вір словам!
У вазі квіти швидко в'януть!
У смерті радості нема!
Запам'ятай, дитино любя,
Природу треба берегти!
Бо навіть крихітна ромашка
В недолі зможе допомогти».
Навколо тихо-тихо стало,
Наталка очі підвела
Й побачила вузьку стежинку
До свого рідного села.

«Спасибі,— мовила швиденько,—
Спасибі, квітко дорога!
Мені ця лісова пригода
Наукою в житті була!»

Голуб Андріана,
учениця 6 класу Новоозерянського навчально-
виховного комплексу Олевського району
Житомирської області

ЖИТТЯ

Казки пише життя,
Про білі і чорні хмари.
Воно не дає вороття,
Хоч має щоденні чари.

Воно не відновить літа,
Покриє їх сивиною.
Непомітно сторінки горта,
Що звалось колись весною.

НЕЗАБУДКОВІ ОЧІ

Незабудкові очі я не забуду,
На долю дивитись ніколи не буду.
Роки промайнуть, як бігуча вода,
Не страшно мені, бо це – не біда.

Душа моя очі твої пам'ята,
Зимом не стануть дитинства літа.
І море життєве відкриє нам путь,
Услід мрії скажуть: мене не забудь!

Ми знаєм: майбутні дороги нас кличуть,
А світлі надії щасливо курличуть.
Хай весело грає наша сопілка,
Бо ти українець, і я – українка!

Говорун Аліна,

учениця 6 класу Білоцерківської спеціалізованої природничо-математичної школи I-III ступенів № 16 ім. М. О. Кириленка Білоцерківської міської ради Київської області

ПЕРЛИНА НАРОДУ

Здіймає до сонця свій стяг Україна
І мова незламна його соколина.
Співає народ наш найкращі пісні,
Дарує той спадок тобі і мені!
Пишаюся я, що козацького роду!
Несу рідне слово – перлину народу.
У променях сонця, в піснях солов'я,
Купається мова, колиска моя!
Як іскра Господня, вона в нас палає,
Виводить із темряви, всіх зігріває,
Дарує нам крила, здійснює до зір!..
Свята моя мова й найкраща, повір!
Нехай не міліє вона, мов криниця,
Хай кожне в ній слово цвіте, промениться!
Бо мова народу – то мова життя,
Й зоря, що освітлює шлях в майбуття!
Хай чують в нас мову і верби, й смереки,
Розносять по світу крилаті лелеки.
На гребені хвиль, на вершині гори –
Звучи рідне слово, багаттям гори!
Йде мова полями, де стигне колосся,
Волошки влітає мені у волосся.

Шевченкове слово до серця кладе
І хвилю Дніпрову за гриву веде.
Ще вчора – матусина ти колискова,
Сьогодні – учителя лагідне слово,
А завтра – ти компас в житті та взірць,
Мій краший порадник й незламний борець!

Така милозвучна, дзвінка, веселкова,
В народу мого – найпрекрасніша мова!
Тому її гордо, як прапор, несу,
Оспівую велич і вічну красу!
Я словом розкішним усіх зачарую,
Бо ним – неймовірні узори малюю!
Вивчай українську, спілкуйся і знай:
Найкращий у світі наш сонячний край!

Веселкові мости

Йшла веселка воду брати,
Зупинилася край хати,
Перекинула мости –
Доброти і теплоти.
Перший міст – до маків в полі,
Що палають на роздоллі.
Другий міст – до нагідок,
Щоб зібрати їх в танок.
Ну а третій – той до сонця,
Хай нам світить у віконця.
Міст четвертий – впав до лісу,
М'яту там збирав й мелісу.
П'ятий – із блакиті неба
Теплий дощик ніс для тебе.
Шостий – льон пішов збирати,
Щоб сорочечок наткати.
Сьомий – до бузку схилився,
Дивних пахощів напився.
Та й звернувся до братів,
Нам відомих кольорів.
– Нумо, всі до купи знову,
Щоб горіти веселково,
Бо веселочці пора
Йти по воду до Дніпра!

Самсонюк Алана,
учениця 5 класу Херсонського
Таврійського ліцею мистецтв

ЖОВТЕНЬ

Стоїть тиша вечорова,
Золотяться листя вишень –
Вони в жовтні кольорові.

Сад зробився вже світлішим,
Не сховає вже таїн –
Вітер гілочки колише.

Вітер – наче бедуїн
Гонить хмари геть горбаті,
Повно в тих горбах краплин.

Трави в полі вже пом'яті,
Гаї, ліси вже мовчазні –
І сум крадеться в нашу хату.

ГОЛОСНИЙ ТОВАР

У коробочці пісні,
Їх співають солов'ї.
Пропонують їжачихи:
- Розбирайте на утіху!

Ось іде до них Свиня:
- Я б придбала солов'я
Для чоловіка Кабана,
Щоби міг він заспівати
В нашій свинській хаті.

Потім йдуть до них корови:
- Є пісні, як ми, здорові

І щоб в змісті було «му»?

- Таких не маємо!

- Чому-у?

Знайдіть для нас хоча б одну!

Від недолугих покупців

так стомились солов'ї,

що не співають вже пісні.

Засмутились їжачихи:

- Занадто в лісі стало тихо!

**Призери
конкурсу**

Бойко Надія,

учениця 5 класу Лозуватської загальноосвітньої
школи I-III ступенів Шполянської міської ради
об'єднаної територіальної громади
Черкаської області

***

Мріяла мама стюардесою стати,
Щоб високо-високо, аж до зір долітати.
Мрія не зовсім здійснилась у мами:
Вчить вона діток літати думками!
Я ж мрію зорі вивчати,
Білою птахою в небі літати.
Мрію дізнатися більше про Всесвіт,
І дослідити усе в піднебессі!
Вірю, що мрія здійсниться моя.
Нову зорю відкрию і я,
І назову найріднішим ім'ям!

***

На уроці вчителька
Всесвіт відкривала,
Із зірок до Місяця
Шлях нам прокладала.
Слухали уважно ми
Про чужі галактики,
Зорі найдивніші
Та планети-карлики.
І політ здійснили ми,
Ніби космонавти,
На планетах вивчених
Бачили всі кратери.

Жаль, урок скінчився наш,
Знову ми за партами.
Та з зірок доріженька
Буде з нами завжди!

Смовський Максим,
учень 5 класу Опорного закладу – Остерської
загальноосвітньої школи I-III ступенів
ім. Ю. Збанацького Остерської ради
Чернігівської області

ПОДИВІТЬСЯ У МАМИНІ ОЧІ...

Подивіться у мамині очі,
Скільки ніжності в них і тепла,
Цілий звіт про недоспані ночі,
Ціла доля, дитино, твоя.

Подивіться на руки матусі,
Так багато розкажуть вони,
Я до них, мов до сонця, горнуся.
ВСІМ завдячуєм матері ми.

Подивіться на сиве волосся,
Що спадає у довгу косу.
Як же рідко ми кажемо неньці:
«Я тебе усім серцем люблю!»

Подивіться у мамині очі,
В два бездонні святі джерела.
Ми усі залишаємось дітьми,
Доки рідна матуся жива.

Я ЩОДЕННО ЧЕКАЮ ЛИСТА...

Я щоденно чекаю листа,
Ну а потім напам'ять вивчаю,
Точно знаю: війна – це біда,
Я про неї доволі вже знаю.

Мама каже: я погано сплю,
Часто кличу тебе серед ночі,
А прокинусь – на маму дивлюсь,
В неї часто заплакані очі.

Вона каже: все ніби гаразд,
Та я знаю: без тебе їй тяжко,
Я тобою, Рідненький, горжусь,
Тобі теж на війні без нас важко.

Вранці я просинаюсь й молюсь,
І з молитвою спати лягаю,
Тато, Таточку, любий Татусь,
Я тебе в своїх снах зустрічаю.

У цих снах ми щасливі усі,
Разом ходимо в ліс і на річку,
Повернути б ці дні золоті,
Повернути б як фільмову стрічку.

Я сумую, але не здаюсь,
Вірю: скоро ми будемо разом,
Ну а слово «війна» на землі
Просто стане минулим часом.

Мій найкращий Татусь, дорогий,
Бережи себе на полі бою.
До побачення.
Твій любий син.

Моє серце навіки з тобою.

Литвиненко Владислава, учениця 5 класу
Черняхівської загальноосвітньої школи
I–III ступенів Кагарлицької району
Київської області

МАЛЮЮТЬ ДІТИ

Малюють діти на асфальті
Красивих білих голубів.
Звертаються щиро до них:
– Голуби, голуб'ята!
Просять вас дочки й сини:
– Оживіть і полетіть на Схід,
Де захищають землю рідну від бід
Наші діди, батьки й брати.
Розкажіть, як ми їх з перемогою
Живими-здоровими чекаємо,
Щодня, щогодини, зраночку
До вечора виглядаємо.
Як би ми хотіли полетіти з Вами!
Бабусі вже сивими голубками стали.
Матусі в тривозі не сплять ночами...

ВІРНІСТЬ

Якось чула я від тата,
Що його дідусь колись
Біля ферми, на дорозі,
Врятував двох голубів малих.
Сірий голуб швидко виріс
І від діда полетів у світ.
Білий голуб залишився

І прожив із дідом немало літ.
Голубочок поселився на хліві,
Зернята клював із рук друга,
Сідав на голову, на плечі,
Воркував йому на вушко...
Дружба і дивувала, й забавляла.
Та, на жаль, не стало діда...
Сумно стало птаху,
Як людина, він журився.
Літав до друга на могилу.
Часто бачили його там люди.
Можливо, то душа прадіда
До роду в гості прилітала...

Тімофєєва Віолетта,
учениця 5 класу Херсонського
Таврійського ліцею мистецтв

ЗИМА (ДИПТИХ)

1. Різдвяний вечір

У цей вечір зорі сяють особливо,
Ніби кажуть: «Світ такий красивий!»
Славлять всі народження Христа -
В день святковий відбуваються дива.

Сяє сніг сьогодні, мов люстерце,
До величного свята тягнеться серце.
Люди веселі із зіркою ходять.
Колядки співають, щедрівки заводять.

Завзяті хазяйки вже спромоглись:
Страв аж дванадцять стоять на столі.
Світле Різдво! Яскраве Різдво!
У нас в Україні шанують його.

2. Білий монорим

Вздовж вузької стежинки
Повислі білі павутинки.
Йде по стежці без зупинку
Некваплива біла жінка.
Є у модниці-блондинки
Біла шубка і хустинка.
В неї біла є корзинка.
Що несе? Такі новинки:
Кришталевих три сніжинки
(кожна – наче балеринка!),
Ще прозорих дві крижинки
(вони схожі на перлинки!).
Таке бачиш, звісно, взимку,
Коли ми ставимо ялинку!

Осипчук Олександра,
учениця 5 класу Херсонського
Таврійського ліцею мистецтв

ПОРИ РОКУ (ТЕРЦЕТИ)

Красива осінь вишиває клени
Ліна Костенко

Осінь вишиває сливи, яблуні і клени,
А з літом щоб не сталося проблеми –
Бере нитки усі, окрім зелених.

Бере багато жовтих кольорів,
Бере яскраву фарбу у рудих корів
І робить гобелени для дворів.

Але на ранок суне сіра злива –
Вже гобелені не такі красиві,
Вже не різняться листя клена й сливи.

В зими свої є гобелени – білі.
Всі кольори сховала чи розмила –
Лише лежать деінде тіні сині.

І ось весна вже вишиває клени,
Вона в садах буяє, мов шалена,
І створює зелені гобелени.

КРУГООБІГ

Росиночка-крапля жила й не тужила.
Та сонечко вранці у небо злетіло.
Роса танцювала – прозора й весела –
На хмарку попала, де світла оселя.
Ось ця Краплинка, маленька дитинка,
Сидить і радіє у білій хатинці.
А хмарка летіла, летіла, летіла,
Раптом дірки звідкись з'явилися.
І пролилася на землю вода:
Крапля упала, змокріла земля.
Швидко стікали з гір ручаї.
Вода потрапляла в океан світовий.

Сухоставська Софія,

учениця 6 класу Славутицького закладу загальної середньої освіти I-III ступенів №3 Славутицької міської ради Вишгородського району Київської області

В ПАМ'ЯТЬ ПРО МОЮ БАБУСЮ ...

Промайнуло життя на Поліссі,
На замаєних луках, ланах...
До любистку свого, до криниці
Поринала щодня у піснях.
Атепер у небеснім розмаї
Поглядаєш на діток своїх...
У любові й пошані до праці
Що години леліяла їх.
Як лелеки до отчої хати,
Повертались вони звідусіль,
Щоб матусю свою обійняти -
На столі ж паляниці і сіль...

МАТУСІ МАРИНИ ВІД ДОНЕЧКИ СОФІЇ

Твоє місто – Прип'ять,
А став рідним Славутич,
Дванадцять років плекаєш мене.
Твої очі теплом пломеніють,
Молитвою вуста проводжають мене.
Я шукаю для тебе з дитинства
Хмари, хмаринки щемних слів:
Матусенько, нене, мудра і ніжна, -
Моє єство - для моїх батьків.

Твої руки в обійсті, біля теплиці,
Біля любистку, що у нас під вікном.
Я буду за тебе щомиті молитися,
Щоб життя огортало любов'ю й теплом.
І заляжуть в душі твої тихі уроки,
І наймиліше твоє ім'я.
На ниві життєвій крізь пройдені роки
Скарбом буде наука твоя.
Неньо, моя материнко, як би тяжко мені не було,
Звідусіль прилечу і зумію поселить в твоїм серці тепло,
Щоби в тобі не згасити надію.

Гармаш Катерина,
учениця 6 класу Філії Комунального закладу
«Гоголівське НВО» Броварського району
Київської області

З ЦИКЛУ «ЛІТНЯ СИМФОНІЯ»

Дарунок літу

На пелюстку з квіту,
Що в дарунок літу,
Сів метелик стрімко,
Запросив і бджілку.
Літо всіх вітає,
Тепло посилає.
Владарюють всюди
Величальні струни.

Маків цвіт

Маків цвіт червоний
Миттєвий, загадковий
Літо величає,
І роса вмиває.
Щедрістю налитий,
У степах сповитий.
Цвіте полум'яний,
Ні з чим незрівнянний.

Симонович Ярослав,
учень 6 класу Святопетрівської
загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів
Білогородської сільської ради
Бучанського району Київської області

ДИТЯЧА МРІЯ

Мрії бувають різні...
Але, одна із найбільших мрій дітей - це стать дорослим,
Піднятись над всіма і крикнути всім їм – “Егеєєй”!!!
Але навіщо? Запитаю в тебе, друже юний мій.
Задумайся – ще ж є дитинство, в якому пишеш ти ось ці казки.
Так, це все казки... Тому, що ти – дитина, яка стоїть
на українській землі,
і навіть не задумуєшся, що людина дорослішає лише в душі.
Так!!! Була наприклад злою, а стала хорошою.
Або була хороша – а стала злою.
Забери від неї фути того зла...
Дитинство – твій найкращий друг! Ти не міняй його звички!
Побігати – зламати руку, ногу, за дівчинку з сусіднього двора,
бо Павлик її бив...
І ця чарівная пора - Дитинство – у нас лише одна!
І проживи його ти на УРА!!!

Не спіши дорослішати!!!

Федорова Єлизавета,

учениця 7 класу Макарівського
багатопрофільного ліцею, вихованка
літературної студії «Сузір'я» Макарівського
ЦТДЮ ім. Д.Туптала Бучанського району
Київської області

ГОЛОС ВЕСНИ

Весна співає голосом чарівним,
І кличе нас у вирій майбуття.
Вона неначе диво післязимнє.
Весна - це казка, сенс мого життя.

Цей голос не згасатиме ніколи.
Лунатиме через літа й віки.
Цей голос, немов голос материнський,
Який розказує нам на ніч казочки.

Цей спів чарівно незрівнянний,
Такий душевний, милий і тремкий.
Цим голосом сказала мені мама:
“Іди вперед до найдивніших мрій!”

СОНЯЧНІ СЛЬОЗИ

Ти знаєш звідки на небі зірки?
То сльози сонця, що не хоче спати.
Зорі, як краплі в сонця на щоках..
Сонце не хоче літо проваджати.
Воно сумує і кричить:

“Стривай! Не йди, прошу,
Залишся ще на хвилику!”
Та літо йде, а сонячна печаль
Розсипала в нічному небі зірки.

Козюпа Емілія,
учениця 7 класу Лозівського ліцею № 3
Харківської області, вихованка гуртка
«Музезознавці-екскурсоводи» Лозівського
будинку дитячої та юнацької творчості

НАШ СКАРБ

Мова - це скарб для народу.
Мова - це правда народу.
Це наша культура. знання.
Без мови життя навмання.

Мова - це чиста душа.
Мова красою своєю вража.
Пам'ять народу, країни минуле,
Щоб ми ніколи його не забули.

Мову шануйте, на ній говоріть.
Хай рідне слово ласкаво бринить.

МОВА

Калинова, світанкова,
Ти співуча рідна мово.
Моя пісня колискова.
Добре слово, тепле слово.

Мелодійне і казкове
Українське рідне слово.

Мова - код душі народу.
Мова - поштовх до свободи!

Зігріває слово рідне.
З ним щирішає молитва.
З ним добрішає душа.
Рідна мова так втіша.

Літвішко Ганна,
учениця 7 класу Славутицького закладу
загальної середньої освіти I-III ступенів № 3
Славутицької міської ради Вишгородського
району Київської області

УВЕСЬ ЦЕЙ СВІТ ЛИШЕ В ТВОЇХ ОЧАХ...

Увесь цей світ лише в твоїх очах,
Для мене, нене, ти єдина...
Пройдуть роки, твої коси димом поростуть,
Твій погляд, крок і подих ніжний
Мені ніколи не забудь...

ВІРТЕ СУЧАСНИМ АГАПТАМ!

*Але, попри все, нам лишається вірити,
Що далі гребти не бідою єдиною.
І кожному з нас – залишатись людиною.
Хоч все проти тебе – умови й обставини.*
Мар'яна Савка

Ви від болю стомились в душі,
Ваше серце зчерствіло неначе...
Ваші очі вже більше й не плачуть...
Ви від болю стомились в душі.

Ви у Бога просили тепла,
Хоч промінчик від Отчої ласки,
А настигла вас доля лиха...
Де ж хороша?... Невже лиш у казці?..
Сподівайтесь, – біль той мине,
Вірте – сколо одужаєте, хвороба відступить
І радість життя повернеться знову.

Клименко Дарина,

учениця 8 класу Стовп'язького навчально-виховного об'єднання «Заклад загальної середньої освіти I-III ступенів – заклад дошкільної освіти» Дівичківської сільської ради Бориспільського району Київської області

УКРАЇНА

Україно, моя мати,
Хочу все про тебе знати.
Ти прекрасна, барвінкова,
Історично – загадкова,
Щедра сонячно – пшенична,
Чиста, як вода кринична.
Ти героїв славних маєш,
Героїзм їх поважаєш.

УКРАЇНСЬКА МОВА

Розцвітай і звеселяйся, моя рідна мово
І нехай дзвенить повсюди барвінкове слово.
І нехай дзвенить це слово у кожного в хаті,
Бо люди в Україні душею багаті.
І щоб добре слово ми всі пам'ятали
І свою українську мову любили – кохали!

Борисенко Віталія,

учениця 8 класу Ставищенського навчально-виховного комплексу «загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – педагогічний ліцей» №1, вихованка Ставищенського Центру дитячої та юнацької творчості

БІЛЕ Й ЧОРНЕ

Білі крила і біла грива -
Полема скаче білий кінь.
І все покрито не травою, а поле - це світ,
Усе перевернуто догори ногами:
Небо і горизонт, море і сонце, дерево і корінь.
Коло білого чорне крило, і половина гриви чорна.
Це невдачі, незгоди, темні думки,
Знову усе до вічного повернулось:
Альянс білого й чорного несе у наш світ гармонію,
Без зла нема добра, а без добра не може бути зла.

Два ліси
Я думаю, що є два ліси: темний із сосни і світлий з берези.
Заходиш у темний, де образи і болі,
Де ходять страховиська й монстри,
Де ховаються дитячі страхи, потаємні оті нехороші секрети,
Ти йдеш по страшному, ховаєшся за кожну сосну,
Тебе хапають за ноги примари і тягнуть до недобрих химер.
“Тепер ти один,- тобі шепчуть на вухо,-
Біжи світ за очі...”
І ось раптом - світло, ти бачиш березу, ось і друга,
Це ліс твоїх білих думок, всіх досягнень дитинства,
Тут літають по небі мрії твої, сни веселі коло тебе бродять,

Озираєшся - і вже нема того лісу, що здавався страшним,
Тебе зустрічають веселі поні й пухнасті кошенята,
Тепер ти не один - коло тебе рідні, завжди готові допомогти,
Ці два ліси означають: незгоди й невдачі, досягнення і мрії,
Щоб чогось досягти, треба завжди до цілі йти.

Гресько Діана,

учениця 8 класу Бородянського спеціалізованого
закладу загальної середньої освіти I-III ступенів
№1 з поглибленим вивченням окремих
предметів Бородянської селищної ради
Київської області

РІДНА МОВА

На голові віночок із барвінку,
На вишиванці маки, наче жар, цвітуть.
На відпочинок - жодної хвилинки.
До світла тягнеться вона,
А роки йдуть...
То рідна мова - вогник наш нетлінний
При всіх незгодах й бідах нам горить.
А ми повинні розпалить багаття,
Бо так багато треба їй творить.
Вірші, пісні - це спадок невмирущий,
Який ми маєм в пам'яті тримать.
Бо рідна мова - це той скарб найкращий,
Що в нашому житті можна стрічать.
Хай буде мова - крапелька маленька,
Що може навіть спрагу втамувать.
Хай буде мова - потішка дрібненька,
Що в час важкий нас буде звеселять.
Всі ці слова, мов перли: дуже цінні,

Красиві й ніжні з вуст наших летять.
Всі ці слова, як дощові краплини:
Під сонячним промінням мерехтять.
Тримаються на стебельці непевно:
Погубиш - то до купи не збереш.
Тож бережи цей спадок ти, дитино!
Без нього гідно ти не проживеш.

Журавський Ярослав,

учень 8 класу Згурівського навчально-виховного
комплексу «Гімназія – загальноосвітня школа I
ступеня» Згурівської селищної ради
Броварського району Київської області

ЛИСТЯ

Листя гаряче кружляє в повітрі,
Листя гаряче танцює нам вальс.
Листя гаряче, неначе палітра
Знову і знову захоплює нас.
Листя під зиму співає і плаче –
Листя не хоче іще облітати.
Листя кружляє, листя шепоче,
Листя маленьке сказати щось хоче.
Листя багряне, листя журливе,
Листя в повітрі горить – пломеніє.

ОСІНЬ

Блукає стежина в чудовім саду,
Де яблука висять рум'яні, пихаті.
Сюди поспішаю, сюди я іду,
А осінь свій смуток заносить до хати.
Це панна барвиста прийшла у наш край

І сумно сказала теплу: «Прощавай!»
А дощик пустує, плакучий, грайливий,
А листя на вітрі горить, пламеніє...

Виходцева Вікторія,
учениця 9 класу Херсонської загальноосвітньої
школи № 28, вихованка літературної
студії «Контур»

ВЕСНЯНІ ТЕРЦИНИ

Весна цвіте. Сади помолоділи,
і дерева – дівчата у віночках
після зими здаються нам блідими.

Розтанув сніг і потекли струмочки,
а сонце простягнуло промінці –
вони коло дерев ведуть таночок.

Птахи - весняних радощів гінці -
наввипередки з півдня прибули,
щоб усмішки з'явилися на лиці.
Прокинулися бджілки й загули,
вишукуючи квіти у траві...
Невдовзі й літо прийде з-за гори.

НІЧ

Ніч прийшла зненацька тихо,
приховавши все живе,
темрява - це ж не стихійне лихо,
але чому принишкле все?

Птахи веселі не співають,
тільки угукає сова,
мов духів лісових вітає

строката ночі вартова!

Навколо ворухнуться зорі.
Та то не зорі – світлячки.
Вони збираються в узори –
дороговкази для сови.

Бровар Тетяна,

учениця 9 класу Філії Комунального закладу
«Гоголівське НВО» Броварського району
Київської області

З ДАВНІХ-ДАВЕН

Скрізь на Україні
Обереги цінні.
З давнини відомі
Рослини чудові.
Обереги славні -
І корисні, й давні.
Тут верба, й криниця,
Студенна водиця.

СИМВОЛИ ПРИРОДИ

Холодок від м'яти,
Трави не прим'яті.
І верба, й калина -
Символ України.
Сильний дуб і явір -
І тривога, й радість.
І струнка тополя,
Барвінок у полі.

Грабовенко Володимир,

учень 10 класу Бородянського спеціалізованого
закладу загальної середньої освіти I-III ступенів №1
з поглибленим вивченням окремих предметів
Бородянської селищної ради Бородянського району
Київської області

УКРАЇНА – У КОЖНОМУ З НАС

Україна – у кожному з нас,
Про це мріяв Кобзар наш ТАРАС,
Щоби кожен із нас і в труді, і в бою,
Дбав про матір – Вкраїну свою!

Україна – у кожному з нас.
І, щоб племін у серці не згас
Об'єднаймося ж, браття!
Заклично велю, я щодня про це Бога молю!

Україна – у кожному з нас.
Це Карпати, і Крим, і Донбас.
Буду вірний Вітчизні, я честь не згублю,
Бо з любов'ю у серці за неї стою.

Дідик Володимир,

учень 10 класу Комунального закладу «Рубанівський опорний заклад загальної середньої освіти I-III ступенів» Рубанівської сільської ради Херсонської області

Воїну АТО

Йдучи у бій, ти серце одягав
В бронезилет із мужності і сили.
Ти знав, коли країні присягав,
Що українці всі тебе любили.
Ти той пекучий біль перемагав,
Боровся до останнього снаряду,
Ти знав, країна у вогні, ти знав,
Що побратими і рідня позаду.
Твій шлях щоразу пролягав
Від старого окопу до нового,
Цей шлях ти швидко пробігав,
Не залишивши ворогу нічого.
Від холоду, від спеки знемагав,
Та все одно ти вірив в перемогу.
Ти йшов вперед і завжди зберігав
Тепло родинного порогу.
Ти Господа лиш про одне благав,
Щоб дав він сили все перебороти.
Під кулі вражі ти коли лягав,
Не пробачав нікому ти підлоти.
Мій воїне, коли завжди встигав
Товаришам своїм допомагати,
Ти знав, мій соколе, ти твердо знав:
Країна в небезпеці й рідна мати.
А я тобі малюнок малював,
Писав листа на фронт тобі, солдате.
Підтримував, щоб ти перемагав.
Я вірю в це, мій дорогий ти брате!

Міщенко Вікторія,

учениця 10 класу Великополовецького НВК «заклад загальної середньої освіти I-III ступенів – заклад дошкільної освіти» Фурсівської сільської ради, вихованка Сквирського районного центру дитячої та юнацької творчості Київської області

МОЯ БАТЬКІВЩИНА

Де простягся густий ліс,
А ставкам роздолля світле,
Стелиться доріжка – плай
До хатини – батьківщини.
Це моя мала Україна –
Рідна хата, отчий дім.
З нею я покину скоро
Світлі й безтурботні дні.
Де свій човник прихилити,
Де свій берег віднайти?
Неньку, матір Україну
В серці своїм зберегти?
Хто в душі я: обиватель,
Патріот чи графоман?
Я – маленька цятка світу,
Непомітна в вирі цім.
Так, для мене, українки,
Є безмежне поле дій:
Вчитись, мріяти, бажати
падати і не скорятись –
тільки так дійти мети.
Мрії в мене не маленькі!
Хочу, щоб країна вся
Зажила в достатку й мирі
І в стабільності зросла.
Що я можу? Дуже просто:

Треба трохи підрости,
Зважити всі «за» і «проти»
Й впевнено йти до мети.

Березняк Аліна,
учениця 10 класу Музичанської загальноосвітньої
школи I-III ступенів Білогородської сільської ради
Бучанського району Київської області

***

У кожного із нас є "за" і "проти",
Немає значення, про що діалог йде!
Хтось з нас мовчить, а хтось за перевороти,
А хтось надіється, що все само пройде.
У нас, в людей, хтось "за" є, а хтось "проти",
Комусь - байдуже, а комусь і ні!
Та цю байдужість треба побороти,
Бо так й сидітимемо все життя на дні!
У нас, в людей, завжди є "за", та "проти",
Хтось, затаївсь, тихесенько мовчить,
А хтось, зірвавши голос до хрипОти,
За справедливість йде і інших вчить!
У нас, в людей, завжди є "за" та "проти",
Комусь "подобається", а комусь і "ні"!
Хтось не боїться й пробує на дотик,
А хтось - "герой"! Шкода, що лиш у сні...

Малишко Олексій,
учень 10 класу Стовп'язького навчально-
виховного об'єднання «Заклад загальної
середньої освіти І-ІІІ ступенів – заклад
дошкільної освіти» Бориспільського району
Київської області

РІДНИЙ КРАЙ

Присвячується моїй бабусі Галині Михайлівні

А на тому боці
Світ такий красивий,
А на тому боці
Світ такий щасливий.

Промайнуло швидко
Там моє дитинство.
Серед гір високих,
Серед трав пахучих.

Літом було чути
Там лелеки щебет,
Риби плескіт чути
Тихо над водою.

Рай земний хороший
Весь пішов під воду
Думали, що краще
Всім від цього буде.

Люди з клумаками
Скрізь пішли по світу

В пошуках нового.
Звикли ж до старого.

Люди прижилися
В краях незнайомих,
Тільки запах м'яти
Тягне знов до хати.

Сниться материнка,
І Дніпро, і кручі.
Сниться вся родина
Й човен під Ревучим.

Де ви тії “люди,”
Що таке зробили?
Мене з рідним краєм
взяли й розлучили.

Краю мій, ти краю,
Сповнений любові,
Я живу тобою!
Й дихаю тобою!

Моїсєєнко Вероніка,

учениця 11 класу Комунального закладу
«Рубанівський опорний заклад загальної середньої
освіти I-III ступенів» Рубанівської сільської ради
Херсонської області

ЩО ТАКЕ ЩАСТЯ

Що таке щастя? Задумалась я.
Щастя для мене – щаслива сім'я,
Гарна робота, яка до душі,

Добрі й веселі друзі усі.
Щастя – це лагідна усмішка мами,
Щастя – це день починати з піснями,
Це радість, турбота, велике натхнення,
Це спокій і тиша, це мир сьогодення.
Щастя, коли повертаюсь додому
І бачу обличчя бабусі без втоми,
Це ніжна розмова мого дідуся...
Щастя – коли разом родина уся.
Коли Україна вільна, квітуча,
Деревами й квітами завжди пахуча,
І сонце привітне, і поле зелене,
І райдуга в небі – ось щастя для мене!

МОЯ МАЛЕНЬКА БАТЬКІВЩИНА

Моя маленька батьківщина
Десь там, в долині степовій.
Її кохаю я безмежно
Й народ, що проживає в ній.

«Моя маленька батьківщино!» -
Завжди це лине у душі,
Вона є серденька частина,
Я їй присвячую вірші.
Вірші, поеми, прозу й казки
І ще незлічені листи оповідань,
Бо рідна батьківщина – муза,
Скарбниця безкінечних знань.
Моя маленька батьківщина
Є джерелом фольклорного життя,
Тут колискова пісня лине,
Тут виросла і народилась я.
Тут відчувала рідная земля
Мої маленькі ніжні кроки,

Тут ще малям пізнала я
Життєвий простір і уроки...
І знаю я, що в пам'яті моїй
Збережуться ці спогади, ці казки,
І скарб життєвих ніжних мрій,
І ніжність мамина, і ласка.

Зайцев Максим,
учень 11 класу Кам'янець-Подільського
ліцею I-III ступенів «Славутичка»
Хмельницької обласної ради

ДОЛЯ

Не знаю, як би це сказати: але я радий тебе знати.
Мої всі щирі почуття
Ведуть мене в барвистий танець,
Коли все ж бачу тебе я.
Коли для мене стала світом -
Твій аромат я чую з вітром,
Твій сміх я чую через поле,
Твоїх очей я бачу колір
Крізь дикий ліс, крізь вищі гори.
Тож не хвилюйся - ти зі мною.
А з цим, я також і з тобою.
Разом здолаємо ми горе, яке нам підкидає доля.
У непроглядній темноті, яка здійнялася над нами,
Наша любов на висоті, наша любов є завжди з нами.
І усіма цими словами я лиш одне мав донести:
Ти маєш завжди пам'ятати, та ні на мить не забувати,
Яка насправді сильна і також непохитна,
Є твоя сила волі.
І твоє чисте слово,
Вони разом всесильні,

Моментами і схильні всі біди подолати,
Та радість щастя все ж пізнати...

Тому ти, квітко моя,
Тримайся, не здавайся!

І разом ми з тобою
Здолаємо всі ігри долі!

Крамар Марина,
вихованка Обухівського міського
центру творчості дітей, юнацтва та молоді
«Романтик» Обухівського району
Київської області

***

Сієм квіти навесні
З мамою і братом.
Хай цвітуть на радість всім
Пишно і багато.

Чорнобривці – біля стежки
Схиляться низенько.
І зозулині сережки -
Бо їх любить ненька.
Матіюли - в холодочку,
Бо не люблять сонця.
Їх посіємо рядочком
Отут під віконцем.

Коли вся оця краса
Виросте й розквітне,
Посміхнуться й небеса -
Вклоняться всім квітам.

Блоцька Вероніка,

вихованка гуртка «Мистецтво слова» Сквирського районного центру дитячої та юнацької творчості Сквирської міської ради Київської області

КОНВАЛІЇ

Так холодно і сумно в лісі,
Коли і сонечко ти рідко бачиш,
Коли твій цвіт бажає світла –
Його нема, а ти сумуєш, плачеш.

Та знаю сонечко іще прийде.
Конвалії розкриють пелюстки.
Враз сили набереться листя молоде
І пісню заспівають їм пташки.

КАЛИНА

Стоїть, красується, неначе мак,
Тріпоче листячком зеленим.
Біля води вже звикла жити так,
Де поряд неї і дуби, і клени.
Частенько прилітають гості до калини,
Щоби посмакувати спілих ягідок.
Юнак зриває грона для вінка дівчини,
Щоб серед інших кращим був її вінок.
Рости, моя калинонько, й цвіти,
Даруй ти людям радість і красу!
Тебе оберігати буду завжди я,
Холодної води з криниці принесу.

Вакуленко Владислава,

студентка I курсу кафедри журналістики

Факультету міжнародних відносин
Національного авіаційного університету

ВІЛЬНА УКРАЇНА

Вільна Україна.

Якщо спитати чи я сильна?

Непросто відповісти доцільно.

Але скажу лише - я вільна!

Я вільна, як і моя рідна Україна-ненька.

Тут сонечко встає раненько,

Пташки співають ніжно-ніжно

Й струмочок десь біжить близенько.

А як згадати, скільки ця, моя рідненька,

Бачила рік зі сліз, крові пролитої скрізь,

Молить матусь, чий син на війні,

Та страху в очах тих, чия оселя у вогні...

Єдине, що спадає на думку мені,

Це все скоро завершиться, мине...

І час щодня неймовірно швидко плине.

До щастя в Україні ми повинні разом йти, я і ти!

Щоб мої діти мали змогу бачити те,

Що хотіли показати нам діди.

Зрештою приходять розуміння,

Що моя рідна Україна сильна,

Бо по-справжньому вона є Вільна!

Тимченко Лаура,

студентка II курсу Київського національного
університету театру, кіно і телебачення
ім. І.К. Карпенка-Карого

***

Ось цей весь світ, навіщо він тобі?

Хіба у небі чи не буде краще?

Отой весь космос мрій, краси,

І ти забудеш всі нещастя.

Оті всі зорі, місяць, забуття;
Оті всі очі, зримі та незримі,
Оті планети, Сонце та Земля –
Усе твоє, розправ лиш крила.

Поглянь, Земля лише для тіла.
Душа так хоче до небес.
Піди, розправ лиш крила,
І ти побачиш повний світ чудес.

Поетичне слово членів журі

Василь Василяшко,

письменник, заслужений журналіст України, віце-президент Університету сучасних знань, лауреат Всеукраїнських літературних премій імені Лесі Українки і Бориса Грінченка та премій в галузі літератури - мистецької премії «Київ» імені Євгена Плужника, Міжнародної премії імені Володимира Винниченка

ЧИ СХОДИТЬ ТОБІ СОНЦЕ НА КАЛИНІ?

Заговори...

*Заговори, щоб я тебе побачив
Сократ*

Заговори, щоб я тебе побачив:

Чи є у тебе мрії соколині,
Чи в мові квітнуть соняхи бджолині,
Чи дощ твій сонячний за літом плаче,
Чи сходить тобі сонце на калині?..

Заговори, щоб я тебе побачив

Не тільки зором, а й очима серця,
Щоб я збагнув, куди тобі ідеться?
До зір чи вниз ти шлях життя означив,
Чи ти – за мову, як Тарас і Леся?

Чи рід продовжуєш у ріднім слові.

Живеш життям свого народу й роду,
Чи маєш мудрість краю в нагороду,
Чи маєш рідну матір, рідну мову
Чи мові, матері чужій, ти годиш?..

ПРИГОРНИ НАЙСПІВУЧІШУ З МОВ

*Українська народна пісня – найкраща
і найніжніша поезія у всьому світі!*

Тор Лагне, Данія

Пригорни найспівучішу з мов,
Полони юну душу по вінця –
Щоб зі школи плекала любов,
Мелодійне життя в українця.

Все життя – усім серцем відчуй! –
Йде урок української мови.
Й на перерві чуже не мавпуй,
Не цурайся ти рідного слова,

Бо перерви в любові нема,
Бо на зраду чатує спокуса,
Честь вкраїнська була не німа
І в смертельній катівні у Стуса.

Не мавпуй, щоб до зради не звик,
Щоб у мови був лицар завзятий,
Щоб не міг «во хмелю» їх «язык»
Мови рідної в тебе злизати!

Розмова сонечка з місяцем (З болгарського гумору)

Питає сонечко раненько,
Хмаринки скинувши пенсне:

- Чому блідий ти. Місяченьку,

Тоді, як я таке ясне?

Зобразив місяць хитру міну,

А потім начебто сумну:

- Бо ти працюєш в денну зміну,

А я працюю... у нічну...

Та сонце теж свій гонор має:

- Не бідкайся, не сміши мене.

Тобі зірки світить сприяють,

А я без них свічусь... одне...

Що садив Тарас, щоб кращав світ?..

Що в піски садив Тарас, щоб кращав світ?

Що нас кличе на Купала в хороводи?

Що нам перша зелень у фонтані віт?

Що нам кріпить береги і чистить води?

Що` - для нас веселка мов, а не журба?

- Що, Максимку, й свято має? –Так, верба!..

Як це свято Вербної неділі

Святить наші думи і надії!..

Тетяна Петровська,

кандидат педагогічних наук, директор Центру допрофесійної підготовки та обдарованої учнівської молоді Інституту розвитку освіти НАУ, член НСПУ, відмінник освіти України, лауреат літературної премії імені Григорія Косинки

***

Таке незміряне життя,
Як добрій пам'яті присвята,
Як та мелодія свята,
Що оживає серед свята.

***

Казки і лічилки, колядки, повір'я
Ідуть неодмінно до нас на урок.
І учні вивчають народні прислів'я,
До ньєнки-Вкраїни ступаючи крок.

Матусину пісню беруть із собою,
Бабусину казку, батьківські слова.
І знають, що мова, мов квіти весною,
Це диво в свій сніп чарівний заплела.

Криницю, тополю, вербу і калину
Та мальви, які майорять звідала.
І вірять в єдину свою Берегиню,
Тому що вишнева найкраща земля.

***

Квітів

дарують
багато,

А

зірку –
одну.

***

Ти ходиш по землі,
яку успадкував
від тата.
Ти дивишся на небо,
яке подарувала
тобі мама.
Та тоді,
коли травень
осипається на землю
блакитними пелюстками,
ти розумієш,
що це
тільки початок
неосяжного
земного щастя.

***

Кошиком заплетено в житті
Сум і радість, усмішки і сльози,
Весни, зими, настрою дощі
І журби знедолені морози.
Де садки, там села у квітках,
Де поля, там жито колоситься.
Де моря, в зірках натхнення шлях,

І не даймо сірника синиці!

ШКОЛА – НАША БЕРЕГИНЯ

Пісня

У кожного є школа на землі,
Яка завжди своїх чекає учнів.
Всі впізнають цю школу віддалік,
Дитячий сміх зі школою співзвучний.

А школа - це нелічені книжки,
Задачі і постійні запитання...
Уроків кольорові пелюстки,
Твоє і однокласників навчання.

Ця школа ніби казка чарівна,
Яка ласкаво двері відчиняє,
Веде у світ туди, де таїна,
І у життя велике і безкрає.

Приспів:

Школа, школа - наша берегиня,
Найрідніша стежка до мети!
Там, де двір широкий, там де небо синє
Час веселим дзвоником летить.

Лєся Хоменко-Семенова,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та психології професійної освіти, відповідальна за роботу зі студентами Факультету лінгвістики та соціальних комунікацій НАУ

СОФІЯ

Моя доня – сонечко і крила,
Ясне небо, яблуневий цвіт.
Вона сенс життя мені відкрила,
Світлу мрію, віру у політ.

Її щирі, добрі оченята
Засолодять будь-які думки.
Поруч з нею хочеться співати
Й ми удвох співаєм залюбки.

Її серце носить вишиванку,
А душа – жовто-блакитний стяг!
В мене підростає патріотка:
У словах, у діях, у думках.

Задля неї вірю в Україну,
Задля неї мрію і живу.
Пісня солов'я – моя Софія,
Промінь сонця, казка наяву.

* * *

Від шуму метро мені інколи робиться нудно,
А інколи я заспокоююсь шумом його...
Бродити самій від усіх, будь-куди, привселюдно,
А інколи прсто сиджу і дивлюсь на Дніпро...

Мені до душі у багнюці метро переходи,
Ніж пафос даремний, пусті і бездушні слова.
Травмують мене непотрібні "моральні відходи"!
Потрібне натхнення і думка потрібна нова.

А біля Дніпра так спокійно, надійно і тихо,
Неначе по гладі води ось-ось зможу піти...
Забути можливо, що в світі буває і лихо,
І знати напевно, що в світі нема самоти.

***

А осінь заглядала мені в душу
Й питалася, чи в тебе все гаразд?
Я осені казати правду мушу,
Коли такий шалений листопад...

А правда та - така проста й невинна,
Мов гладь води, закутана в туман...
І золота оправа швидкоплинна...
Як незбагнений мій самообман.

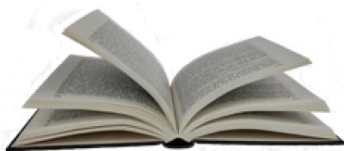
***

Так просто хочеться, щоб просто випав сніг...
І я відчула б зиму справжньою собою,
Не зазираючи в щілинки супокою...
Так сильно хочеться, щоб просто випав сніг...

І я пішла б по нім, забувши про вчорашнє,
І він засипав би так стомлені сліди...
Кудись піти, до чогось? - ДО МЕТИ!?
Іду вперед, та поки що не знаю нащо?

Іду по колу, повертаючись назад,
Так заздрячи вчорашній, милій, щирій,
Була такою, що злітала просто в вирій...
І на Землі був справжній снігопад...

Так просто хочеться, щоб, тату, випав сніг...

Ольга Довгоп'ят (Колінченко),
відмінник освіти України, член Національної
спілки письменників України, лауреат
літературної премії імені Григорія Косинки

* * *

Так тепло й мило.
Вечір стиха
шепне словечко вітерцем.
І вмить стає так легко дихать
і розтає на серці щем.
А ще як солов'їні трелі
ввіллються в тіло теплим трунком,
тону в весняних акварелях
і в сонця золотих цілунках.

* * *

Темніє. День травневий сонно
На землю голову схилив.
По небу жовтий стиглий сонях
Повільно човником поплив.
Розсипались перлинки-зорі
по темно- синім полотні.
І заспівали колискову
дитинці, і тобі, й мені...

* * *

Милують очі конвалій плеса.
До болю милі їх білі личка.
А вітер вербам все коси чеше
й цілує сонце ще сонну річку.
Як у Шевченка тополю вітер
колише в лузі, гойдає віти.
Отак і нині яскраві квіти
В уста цілують гаряче літо.

* * *

Стривожено і стишено
ступаєш по землі,
а вітер ноти пише
на молодім гіллі.
Підхоплює синичка
мелодію дзвінку,
а літо так незвично
зозулькою: ку-ку.
І завмирає серце
від радісних сонат,
Бо грає все навколо:
травинка, квітка, сад.

* * *

Як просто і легко жити,
Коли в небі сонце світить,
Коли відкриває душу
людина, з якою дружиш.
Коли тебе всі розуміють
Й бруньками буяють мрії,
які ти так щиро лелівав.

Нехай не вмирає надія
і в світі оцім зорезріє
Любов, як жоржинові квіти,
І вміють люди радіти
Добру й листочку, й людині.
І кожній новій мирній днині.

* * *

Цінуюте рідних, бо без них цей світ,
Холодний і жорстокий, не здолати.
І стільки б не жили ви літ,
життя людини - справжнє свято.
Цінуюте день, що вранці засіяв.
Цінуюте сонця світло золоте.
Не забувайте тих, хто вас навчав
Любить цей світ уже за те,
Що ви у нім піщиночка мала.
Та без якої світ не може жити.
Цінуюте друзів, бо без їх тепла
Ваша душа не зможе гріти.

Василь Клічак,

член НСПУ, член НСЖУ, секретар
Національної спілки письменників України,
заслужений журналіст України, директор
видавництва НСПУ «Український письменник»,
лауреат літературної премії імені Павла Тичини та
інших, доцент Інституту журналістики КНУ
імені Тараса Шевченка

* * *

А людство знов чманіє від біди.
Само себе не в змозі зрозуміти.
У пам'яті відшукуєш сліди
із початків життєвої орбіти.
На віддалі вони все ж мерехтять,
немов вогні із берега морського.
І хоч би як вело тебе життя,
І хоч які б долалися дороги,
Відчуєш дотик згублених слідів
на стоптаному досі помежів'ї,
що не зникає, як старий мотив,
І, як колись, тут вчора хтось ходив,
І втоптано на те і те подвір'я.
Там гамірно. Спокійно. Там ніхто
Не одягає на обличчя масок.
Там діляться насіннями квіток
І знають де в когО який є засіб
Чи просто необхідний інструмент.
Там є чуття родинності природне.
Тривожить їх новинний той контент.
Коронавірус. Відчуття безодні.

І те, що людство в пазурах біди.
Й само себе не в змозі зрозуміти.
І виринають в пам'яті сліди
із початків життєвої орбіти...

* * *

Вже обморозились троянди.
Листки. Бутони. І квітки.
Вже не звучить осіннє танго.
Натомість в'януть пелюстки.
Садили ми ті квіти, мила.
І їх плекаємо удвох.
Чи від зими їх захистили?
Про це напевно знає Бог.
Йому подякувати треба
За те, що вкупі на землі
Ми відчуваєм наше небо
й перебуваємо в теплі.
Однім теплі, якого досить,
щоб огорнути і зігріть.
І провести в дорогу осінь,
що віддаляється щомить.
Її уже не повернути.
Вона побула і пішла.
А нам чекати, нам ще бути
у наших вимірах тепла ...!

* * *

-- Заговори до мене, -- каже ліс.
Він бачить, що сміття ти не приніс.
Якийсь дивак з порожніми руками.
З обірваними клаптями-думками

Блукає у зарослій гущині,
В якій немає місця метушні.
І думаєш над тим, що просить ліс.
Напевно бачить, що ти маєш хист
Хоч інколи доладно говорити.
А як йому, засміченому, жити?..

ЗВУК

Мирославі Приході

Студент поставить звук на мінус,
залишить знімок та й піде.
А ми лишаємось із кимось,
хто, знаємо, не підведе.
Таке онлайнове навчання.
Такий ведеться полілог.
І зовсім він не віртуальний.
Йому позаздрив би Сам Бог,
що й не такі уроки виніс.
Бувало, все втікало з рук,
коли мільйонами на мінус
Його притишувався звук.

Надія Кир'ян (Уютнова),

письменниця, перекладачка, журналіст, член НСПУ, член НСЖУ, лауреат літературної премії імені Олени Пчілки

Великі краплі дощу

Цей дощ починався якось не так,
бо почали падати занадто великі краплі
і струмки текли так бурхливо,
що трохи не розмили трамвайних колій;
парасольки виростали на кожному кроці,
як гриби, і перехожі говорили,
що гриби тепер ростимуть великі, як парасольки.
Вода хлюпалась у черевиках
і була солона, наче морська,
але я вже не пригадую,
чи це краплі дощу були солоні,
чи коло крамниці розсипали сіль, як вивантажували.
Була осінь і в усіх калюжах плавало мокре листя,
і все було так, як буває завжди, коли йде дощ.
Деталі вже стерлися в пам'яті,
бо це було дуже давно,
лише пригадую, що цей дощ
починався занадто великими краплями.
Я запам'ятала це так добре,
бо тоді в мене ще не було парасольки.

Монолог Атланта

Пливуть перед очима жовті кола,
і піт із мене цебенить струмками.
Здається: мить — і гепнеться додолу

це кляте небо з усіма зірками.
Неначе пень, стою отут віками,
де ллється світло зір, як та отрута.
Прикутий небом, наче ланцюгами,
я не наслідуюсь розірвати пута.
І постає в уяві мить остання,
що, певно, не забулася б до скону:
зірки озвуться гірко на прощання
печальним, чистим, кришталевим дзвоном.
Ті зорі, і святі, і розпрокляті,
чи й світ загине, як вони загинуть?
Бо вже немає сили їх тримати,
і вже немає сили їх покинуть.
Щоденно мойрам нитку долі прясти,
так терпко, так полинно пахнуть травам...
Дай, Земле, сил, дай сил мені не впасти,
бо на падіння я не маю права.

Сон цвіте

Найкращі дні цвітуть на самім дні.
На самім дні вода така прозора,
що з берега лічити можна зорі,
які зоріють в сні і навесні.
Тому цвіте мій сон, немов весна,
(воно ж і справді сон цвіте весною),
цвіте мені усмішкою такою
глибокою, що не дістати дна.

В одну ріку не зайдеш двічі

В одну ріку не зайдеш двічі —
вже інша хлюпає вода.
Буває: враз охопить відчай
і довго в вічі загляда.

Ген за водою чисті хвилі,
що рознесли нас по світах
від берега, де білі лілії
гойдали небо в пелюстках.
Вода пливла — вода завмерла.
Чи те було — чи не було...
За пивом зранку довга черга —
ще й сонечко не припекло.
Чи приєднатись до народу,
і розказати про свій біль,
про лілії, про чисту воду
і про загиблих серед хвиль.
Хто сам тонує, кого топили,
хоч те і те — одна біда.
Але дарма. Вже інші хвилі.
Вже інша виграє вода.

Сорока-морока

Усе сорока занесла:
Вінки і човен, два весла,
Весну і мій затятий біль,
Що десь повисли на вербі.
Верни, сороко, ради Бога
Мої літа, мою дорогу
І чисту річку, й довгий міст —
Та лиш майнув сорочий хвіст,
Весь чорно-білий, мов кіно...
Агов, сороко... Все одно
З кінця прокрутим кінострічку
І вкинемо у чорну річку.

Вікторія Осташ (Хоню),

кандидат філологічних наук, доцент кафедри філології Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого, історик світової літератури, член НСПУ, керівник молодіжної літературної студії «Перехрестя»

* * *

Із добірки «Щойновірші»

місто. Автівки

автівки заблуклі у місті якого немає
на жодному глобусі мапі на жодній сітківці
воно не відбилося – ні кам'яницею скраю
ні мостом підірваним ані пташиною зграєю
ані самотою фонтанів на давній листівці

та швидкість шалена з якою міняються ролі
смаки кольори і околиці – хамелеони
допоки читаєш старішають шальки історії
і сні обважнілі від потрактування-калорій
шугають під ноги неначе античні колони

автівкам незвично – лякаються кожної тіні
нервово запалюють «дальні» спиняють дзигар
а згодом звикають до місії нью-аладдівів
дорожні поверхні нагладжують до мерехтіння
відмінюють долі неначе заправський штукар

* * *

платівка крутиться супроти сонця вранішнього
йдемо по колу набираємо ще обертів
у звуках шуму танеш тонеш маниш його
і топиш спомин в ополонці-побуті

все монохром – видіння звуки запахи
без домішок відтінків і замінників
платівка рипнула на повороті лабухів
під оплески вчорашніх іменинників

і вже нам враження зіщулюються в коменти
і застрягає голка на прокручуванні
і жах хапає за холоші спомин твої
і в горлі непритомніють напучування...

та зупинися вже платівочко – устигнемо
і музику і все життя прослухати
дай трохи тиші... як Фома над стигмами
помовчати – і вже не сліпо рухатись

Весно́сінь

потеплішало...
місто неначе оргаїн
білі клавіші – вулиці
темні – підземки й подвір'я
а між ними мов пальці
снують пішоходи свавільні...
суголосні історії
всотує неба екран...

всезагоює душі
весно́сінь мов рани – спориш
розчиняє в калюжах
глибокої осені кроки
набираєш повітря
напрочуд тремке і високе –
наче й місто злітає
над спинами власних горищ

Анатолій Ткаченко,

доктор філологічних наук, професор кафедри історії української літератури, теорії літератури та літературної творчості Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, член НСПУ, літературознавець

* * *

Така є в світі насолода:
знайти в старім записничку,
що раптом вигулькнув спідсподу,
забутих літ луну щемку...
Ти постарів. Десь більше знаєш.
До дідька іронічний став,
А тут – збентежено пірнаєш
в колишні дні, в тодішній став.
Латаття прірви залатає,
вода розкриє плоть в'юнку.
І десь голівка золота є
у волошковому вінку.
Ізнов завруниться від згадок
стара столочена стерня,
й, гортаючи зелений спадок,
брешеш полями навмання.
Збувається, що не збулося,
бо світ умить заколосивсь,
бо знов Земля – простоволоса,
така, як вірилось колись.

«ЯКБИ Я БУВ ЧАРІВНИКОМ»

Двадцять три першачки, крім одного,

написали отак:

«Якби я був чарівником,
то зробив би, щоб був мир,
щоб усі люди жили,
щоб на Землі в усіх був хліб,
щоб мама була щаслива
і тато був щасливий,
і щоб Лідія Василівна не хворіла,
і я б намалював про це картину».

«Якби я був чарівником,
то зробив би такі космічні ракети,
що не горять у небі,
і літаки щоб не розбивались,
і кораблі не топились,
і щоб не було бідних,
і щоб не було війни».

Пригадуєш, сину?
Ти ще тоді дописав,
що зробив би таку машину,
яка б допомагала бабі Марії
(діда вже не було)
поратися й горід обробляти.
Двадцять троє дітей, крім одного.

А він:
«Якби я був чарівником,
я міг би все зробити.
Я б міг зробити
все
багатство
своїм».

Боже, якби я був чарівником...
То що?
То що?

В СИНА – СИВА ВОЛОСИНА
(Зимова забавлянка)

Зробим, сину, годівницю,
Повісимо на кислицю
Та засиплемо пшениці
Чи ячменю, чи пшонця,
Ще й почепимо сальця, –
Нагодуємо синицю,
Напоїмо горобця...
Гарна примовка оця?
Не подобається?
Почнемо тоді з кінця:
Зловим, сину, синицю,
Повісимо на кислицю;
Заколемо кабанця
Та насолимо сальця
На засмачку до пшонця.
Гарна примовка оця?
Не подобається?
То покінчимо спочатку
Із завією в зачатку,
Бо вона тут незумисна,
З дітлахами несумісна.
А давай-но сюди, сину,
Свою сиву волосину –
Смик! –
Скрик! –
Та й нема.
Та й позаду зима.

ВАСИЛЬ СИМОНЕНКО: «ТАК ПРОСЯТЬ ТІЛЬКИ БОГА...»

Нині Василеві Симоненку наближалось б 87. Але вічних лишилося 28. Далеко не повна бібліографія його власних та присвячених йому публікацій сягає двох тисяч. З'являються й спроби досить критичних перепрочитань. Хай собі перепрочитують, то теж потрібно, бодай для того, щоб актуалізувати один із Симоненкових записів у щоденнику. Отому щоденнику, за читання якого на початку 70-х виганяли з університетів. А запис такий: «Треба написати поему про Герострата. Це зараз дуже актуально. Земля кишить Геростратами». Згодом написав вірш «Герострат»¹. Хай перепрочитують і його, він тепер ще актуальніший, а тоді напишуть своє, мета-пост-пост-модерно ліпше. Бо інакше є ризик ще раз підтвердити саркастичний пуант його вірша «Ти йшла з села дорогою гнилою...»:

Народ тебе ніколи не забуде,
Бо він ніколи вас не буде й знати.

Декому почало здаватися, що поет одноманітний метрично. Але метр і ритм – різні речі. Ритм – жива стихія художньої мови, а метр – мірка, якою її міряють, прокрустове ложе, в яке її вкладають. Первинний, звичайно, ритм – із Космосу, з морського прибою, зі стукоту серця, з першопоштовху творення світу – матеріального і художнього... А метр – від намагання зміряти "алгеброю гармонію", поррахувати загадку Генія. Ритм – Моцарт, метр – Сальєрі.

...Справді, начебто традиційна Симоненкова поезія. «Начебто», бо новації незрідка обмежують сферою форми, а ще вужче – версифікації. А він, як слушно стверджував С. Крижанівський у післямові першої збірки «Тиша і грім», -- новатор насамперед у сфері ідей. Проте не тільки. На жаль, після передмови І. Кошелівця в «Березі чекань», написаної на основі далеко не повної інформації, дехто й досі повторює, що в Симоненка не зустрінемо верлібру. Але вже в «Тиші і громі» він є («Ти стояла під стендом...»). Потім, щоправда, не передруковували, бо ж верлібр – то щось підозріле й народове геть не потрібне. Крім того, деякі з рукописних текстів, що постають спочатку

---

¹ Хто такий Герострат і що означає вислів «Геростратова слава» – читайте тут: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Герострат>

як фіксування тем, подібні до верлібрів. Наприклад, у журналістському блокноті: «Старе джерело Ятрані / на Томашівських полях забите. / Пан забив джерело — / витратив 100 гектарів / ліса. / Як ідеш чи їдеш, а / воно колишеться, / УВ'ЯЗНЕНА РІЧКА». На жаль, ця потужна тема не знайшла художнього розвитку. Хоч загалом там усе сказано. І навіть більше. Нині лісом, газом, нафтою забивають джерела духовні. А вони колишуться.

Деякі з таких записів згодом трансформувались у класичні форми. У тому ж блокноті зафіксовано поетичну ідею: «Очі – вікна / моєї душі, / У душі моїй / світло, / дивись мені / в очі». А в пізнішому автографі та у збірці «Поезії» (1966) зустрічаємо силабо-тонічну версію:

Облягли нас тумани.

У їхньому клоччі
піднімаються сумніви,
мов комиші.

Ти не бійся дивитись
в мої розтривожені очі,
очі —
вікна моєї душі.

Коли набрати весь цей вірш («У душі моїй...») не в традиційному вирівнюванні від лівого краю, а в симетричному – від центру, то стане очевидною ритмічна гармонія такторядків, на які поділено віршорядки.

Так можна, бодай експериментально, надрукувати переважну більшість Симоненкових творів, які постали б ритмічно виразніше й ніби в інших вимірах. Знаменитий вірш «Дід умер» нагадував би кремезне дерево.

А цей симбіоз павзника й верлібру, що теж лишався непоміченим (наведений у поетовому листі до Івана Світличного від 18.VI.1963), нагадував би папороть:

Я
Тікаю
Від себе,
Від муки і стоми,

Від крикливих окатих міст,
Я самотній бреду
В білу папороть снів.
Я зрікаюся всіх
І цураюся всього,
Бо хочу побути нічим.
Я, натомлений власною дурістю,
Хвалькуватістю власною вбитий, —
Я від себе втечу
В білу папороть снів.
Там — у снах — ніжні тигри
Цілуватимуть губи мої пересохлі,
Леопарди чарівно зніматимуть шкури
І мені даруватимуть щедро:
— Бери!..
Я візьму.
І забуду про все на світі,
Стану сном, сновидінням солодким,
Як добре, що я — це сон,
І як погано, що я проснуся,
А біла папороть зазеленіє...

Тобто маємо й наближення до зорової поезії, бодай через експериментально-симетричне увиразнення гармонії такторядків. Симетрія і гармонія...

У своєрідному ритмічному ключі написано й «Казку про Дурила». Фольклорний речитатив при одночасному тяжінні до літературної, переважно римованої тоніки:

Ото ж воно й почалося з того,
Що одружився дурний Петро —
Тільки до хати привів небогу,
Зразу ж топиться пішов у Дніпро.

Мав поет цілковиті підстави на зухвальство таланту: «Все ще моє попереду...», адже з таким органічним ритмовідчуттям ще більш урізноманітнювалися б отам, попереду, і пошуки нових версифікаційних можливостей. Це якщо підходити не з сальєрівською,

Прокрустовою чи Геростратовою міркою, чого саме у 28-літнього нема, а з пошанівком того, що в нього є.

А є різножанрова лірика (послання, елегії, медитації, епітафії, пісні, сонети), є ліро-епос (поеми, байки, балади), епос (віршовані казки, новели). А ще він – рельєфний прозаїк, предтеча Григора Тютюнника, проте такому сприйняттю «заважас» його ж «брендова» поезія; він – драматург і кінодраматург, літературний, театральний і кінокритик, нарисовець, памфлетист, колоритна дійова особа зворушливого епістолярію...

Він і досі спрагло кличе ідеальної душі та віри. І тут мають спрацьовувати не кількісні мірки (хоча й вони вражають), а саме отой магнетичний поклик. Читаймо й перечитуймо, лишмо до нього всім найкращим, що в нас є.

В житті є світоч в кожній людині.
Одним — це купа злата, іншим — влада,
той мріє про гарем, сей — про посаду.

Лише мені зруйновано святиню:
хоч на годину, хоч на мить єдину,
прилинь до мене, душе ідеальна!
До завтрього така дорога дальня,
а чи й сьогодні бути десь повинна.

Інакше я не клеkotів би виром,
заліг би в баговинні, де тепліше.
Так просять тільки Бога, коли віру
боятися в нього втратити. Прилинь же!

Прилинь до мене, ідеальна душе!
Я вірити у тебе хочу й мушу!

Він – Василь Симоненко, світла й трагічна постать в історії нашої літератури, янгол наш і посланець у вічність.

Анатолій Ткаченко

ЗМІСТ

Привітання ректора Національного авіаційного університету Максима Луцького	3
Василь Василяшко. Голуб миру, любові, снаги і творчих звершень ...	4
Переможці конкурсу	
Бреус Злата	11
<i>Дорослі і діти</i>	11
<i>Небо плаче над Україною (триптих)</i>	11
Цимбал Олег	13
<i>Ранковий променад</i>	13
<i>Моє село</i>	14
Нетребич Валентина	15
<i>Бо вже осінь</i>	15
<i>Де відпочиває осінь</i>	15
Ленда Оксана	16
<i>Білоока</i>	16
<i>Рай</i>	17
Лагановська Катерина	17
<i>«Блукаємо темними вулицями...»</i>	17
<i>Вогонь</i>	18
Бухтіярова Марія	19
<i>Харків</i>	19
<i>Мій край</i>	20
Корнійчук Тетяна	20
<i>«У нас з тобою не було весни...»</i>	20
<i>«Ми всі тут серед цих декорацій»</i>	21
Литвин Ольвія Соломія	22
<i>Воєнка</i>	22
Француз Вікторія	23
<i>Метаморфози</i>	23
<i>Спогади про найцінніше...</i>	23
Карачун Вікторія	24
<i>Захоплення і страх</i>	24
Каменева Ніколь	26
<i>«Тебе я ненароком загубив...»</i>	26
<i>«Удвох з тобою, як душевнохворі...»</i>	26

Гуменюк Анастасія	27
<i>Як ви пишете вірші?</i>	27
Хазанюк Ангеліна	28
<i>«Їдуть потяги через вокзали»</i>	28
<i>«Давай плисти піратським кораблем»</i>	28
Верхова Аріна.....	29
<i>«Хороша людина схожа на сонце...»</i>	29
<i>«Чи хотіла собі таку долю»</i>	30
Тхоровська Христина	31
<i>Пісня «До трамвайної колії»</i>	31
<i>Пісня «Ми обіцяли»</i>	31
Мекшун Анастасія	32
<i>Мій шедевр</i>	32
<i>Ніч і тиша</i>	33
Завгородній Іван	33
<i>Щоб хмари не впали</i>	34
<i>Хтось, Ніхто і шапіто</i>	34
Ковальова Єсенія	35
<i>Бережіть життя</i>	35
<i>Кольорові вірші</i>	36
Богорад Анастасія	36
<i>Війна</i>	36
<i>Вогні</i>	37
Арчибасова Вікторія	38
<i>«Безмовні ліхтарі біля театру...»</i>	38
<i>Саме час послухати джаз</i>	38
Алексеева Анастасія	39
<i>Колискова для принцеси</i>	39
<i>Зорі</i>	40
Чолак Елеонора.....	40
<i>Можливо все</i>	40
<i>Почуття</i>	41
Велигорська Наталія	41
<i>«Поки живі, ми ладні все змінити»</i>	41
<i>Сни</i>	42
Хоменко Анастасія	43
<i>Туманним садом плине м'ятний вечір</i>	43
<i>«Іде невпинно час по видноколу»</i>	43

Любенко Анна	44
«Жаги до волі не зламать...»	44
Юшко Анна	46
Білий голуб – мій оберіг	46
Голуби-ангели.....	47
Нестеренко Марія	47
Триптих «Сад»	47
Сюрреалізм	48
Любиченко Софія.....	49
Я хотіла б лебідкою стати	49
Весна.....	50
Герасименко Дарина.....	50
Мальовниче моє село	50
Весна	51
Алексєєва Олександра	51
Весна.....	51
Моя дорога	52
Кравченко Анна	52
Розбита ваза	52
Твій світ - сон.....	53
Санцевич Микита	54
Зболена душа	54
Лікарям Афганістану	55
Тополенко Емілія	55
«Садок грушевий коло школи...».....	55
«До сушарки на мотузку хлопчик дощечку повісив...»	56
Архипенко Олександр	56
Голодомор	56
Живим	57
Католик Дарина	57
Лісова пригода	57
Голуб Андріана	59
Життя	59
Незабудкові очі	59
Говорун Аліна.....	60
Перлина народу	60
Веселкові мости	61
Самсонюк Алана	62
Жовтень...	62

Голосний товар	63
Призери конкурсу	
Бойко Надія	64
«Мріяла мама стюардесою стати...»	64
«На уроці вчителька...»	64
Смовський Максим	65
«Подивіться у мамині очі...»	65
«Я щоденно чекаю листа...»	66
Литвиненко Владислава	67
<i>Малюють діти</i>	67
<i>Вірність</i>	67
Тімофєєва Віолетта	68
<i>Зима (диптих)</i>	68
Осипчук Олександра	69
<i>Пори року (терцети)</i>	69
<i>Кругообіг</i>	70
Сухоставська Софія	71
«В пам'ять про мою бабуся...»	71
<i>Матусі Марині від донечки Софії</i>	71
Гармаш Катерина	72
<i>Цикл «Літня симфонія»</i>	72
Симонович Ярослав	73
<i>Дитяча мрія</i>	73
Федорова Єлизавета	74
<i>Голос весни</i>	74
<i>Сонячні сльози</i>	74
Козюпа Емілія	75
<i>Наш скарб</i>	75
<i>Мово</i>	75
Літвішко Ганна	76
«Увесь цей світ лише в твоїх очах»	76
<i>Вірте сучасним аганітам</i>	76
Клименко Дарина	77
<i>Україна</i>	77
<i>Українська мова</i>	77
Борисенко Віталія	78
<i>Біле й чорне</i>	78
<i>Два ліси</i>	78

Гресько Діана	79
<i>Рідна мова</i>	79
Журавський Ярослав	80
<i>Листя</i>	80
<i>Осінь</i>	80
Виходцева Вікторія	81
<i>Весняні терцини</i>	81
<i>Ніч</i>	81
Бровар Тетяна	82
<i>З давніх-давен</i>	82
<i>Символи природи</i>	82
Грабовенко Володимир	83
<i>Україна – у кожному з нас</i>	83
Дідик Володимир	84
<i>Воїну АТО</i>	84
Міщенко Вікторія	85
<i>Моя Батьківщина</i>	85
Березняк Аліна	86
<i>У кожного з нас є «за» і «проти»</i>	86
Малишко Олексій	87
<i>Рідний край</i>	87
Моїсеєнко Вероніка	88
<i>Що таке щастя</i>	89
<i>Моя маленька Батьківщина</i>	89
Зайцев Максим	90
<i>Доля</i>	90
Крамар Марина	91
<i>«Сієм квіти навесні»</i>	91
Блоцька Вероніка	92
<i>Конвалії</i>	92
<i>Калина</i>	92
Вакуленко Владислава	93
<i>Вільна Україна</i>	93
Тимченко Лаура	94
<i>Ось цей весь світ, навіщо він тобі?</i>	94
Поетичне слово членів журі	
Василяшко Василь	
Петровська Тетяна	96

Хоменко-Семенова Леся	99
Довгоп'ят (Колінченко) Ольга	102
Клічак Василь	105
Кир'ян (Уютнова) Надія	108
Осташ (Хоню) Вікторія	111
	114

Ткаченко Анатолій «Василь Симоненко: «Так просять тільки Бога...»116

Літературно-художнє видання
БІЛИЙ ГОЛУБ

Редакційна рада:

Лазарева Г.Р.

Лахтіонова Л.А.

Петровська Т.В.

Василашко В.Ф.

Довгоп'ят О.М.

Кир'ян Н.В.

Осташ В.В.

Відповідальна за випуск – Галина Лазарева

Упорядник – Тетяна Петровська

Редактор – Надія Кир'ян

Дизайн – Інна Божко

***До альманаху увійшли найкращі вірші учасників
Всеукраїнського поетичного конкурсу «Білий голуб»***

Інститут розвитку освіти Національного авіаційного університету: Альманах поетичної творчості юних літераторів «Білий голуб», упоряд.: Петровська Т.В. – Київ, 2020. – с. 129

УДК 82-1(059)

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Адреса: Україна, 03058,
просп. Любомира Гузара, 1
<https://nau.edu.ua/>

Інститут розвитку освіти НАУ

Корпус 8а, кабінет 604
<http://iro.nau.edu.ua>
Тел.: (044) 406-72-02

Центр допрофесійної підготовки та обдарованої учнівської молоді ІРО НАУ

Корпус 8а, кабінет 609
E-mail: center.dp@nau.edu.ua
Тел.: (044) 497-68-47, (044) 406-74-15

